

Pomurski VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

MURSKA SOBOTA, 15. FEBR. 1962
Leto XIV. — Štev. 6 Cena 20 din

Glasba za dinarje

O tem, da bo morala Nižja glasbena šola v Ljutomeru po novem zvišati dajatve staršev, smo na kratko že poročali. Vodstvo šole pa meni, da ta ukrep ne bo pravičen in ne koristen. Vodstvo šole meni, da bodo gojenci po končani šoli žrtvovali svoj prosti čas skupnosti, zato bi bilo treba zagotoviti sredstva za pouk drugače, nikakor pa ne s pomočjo zvišanih dajatev staršev.

Prevladuje namreč bojazen, da bodo povečane dajatve staršev marsikateremu otroku onemogočile glasbeni pouk, mnogi starši pa bodo povišane dajatve lahko plačali, vendar ni zagotovila, da bo njihov otrok kaj prispeval skupnosti.

O tem problemu je šolski odbor Nižje glasbene šole v Ljutomeru razpravljal na dveh dolgih sejah. Zaključek: daja-

tve staršev naj bi se določale po uspehih učencev in to tako, da bi bil ob slabšem uspehu prispevek večji. Sklenili so tudi, da se bodo skušali pogovoriti o tem s starši.

Ne glede na to, kakšne zaključke bodo rodili pomeniki s starši, sodi vodstvo Nižje glasbene šole v Ljutomeru, da se je treba zavzeti za selektivnost. Po mnenju vodstva šole je bolje, če konča z uspehom šola le 150 učencev, ki se bodo po končanem šolanju nekeje udejstvovali, namesto 200, ki bi, vsaj večina, stali ob strani. Ob tem opozarja vodstvo omenjene šole na dejstvo, da je največ učencev, katerih starši so delavci ali nižji uslužbenci.

Zvišanih dajatev za glasbeno šolanje ne kaže namreč zamenjati z zvišanimi dajatvami za vrtec. V vrtec morajo dati otroka, ker ga nimajo kje pustiti, v glasbeni šoli pa ga želijo v prostem času le zaposliti in ga bodo ob zvišanih dajatvah rajši izpisali iz šole.

Ne glede na to, ali je mnenje vodstva Nižje glasbene šole v Ljutomeru pravilno in objektivno, pa bi bilo dobro slišati tudi mnenje vodstev ostalih šol te vrste v Pomurju, saj stane tudi glasbeni pouk — dinarje.

-bjš-

spremljale nekatere stare slabosti, ki zavirajo samoupravljanje kolektivov. Marsikje še prihaja do izraza samovolja poedinih uslužbencev. Posebno vprašanje ob tem pa je in-

(Nadaljevanje na 6. strani)

OCENA SOCIALISTIČNE ZVEZE DOSEDANJEGA DRUŽBENEGA RAZVOJA V POMURJU

Prihodnji petek, dne 23. februarja, bo v dvorani TVD »Partizan« v Murski Soboti okrajna konferenca Socialistične zveze za Pomurje. V naslednjem sestavku prinašamo nekatere bistvene ugotovitve Socialistične zveze o družbenem in gospodarskem razvoju Pomurja po zadnji okrajni konferenci SZDL leta 1959.

V obširnem poročilu okrajnega odbora SZDL je med drugim rečeno, da je Socialistična zveza vsa leta nazaj sproti ocenjevala naš družbeni razvoj v novih pogojih, ki mu je dajal osnovno smer plan perspektivnega razvoja Pomurja, ob čemer je ugotovljeno, da se pri razvijanju socialistične demokracije in utrjevanju komunalnega sistema srečujemo s precejšnjimi težavami. Prav zato so bile in še bodo naloge SZDL velike in odgovorne tudi v prihodnje.

Ob ugotavljanju sprememb, ki jih prinaša novi gospodarski sistem, navaja poročilo, da bo potrebno v prihodnje zamenjati še bolj učinkovito trošenje vseh sredstev in pri tem še bolj upoštevati pravico slehernega proizvajalca in občana pri odločanju glede trošenja družbenih sredstev. Zato bo ena osnovnih nalog Socialistične zveze, da preko organov upravljanja utrjujejo in

večajo sposobnost upravljalcev pri odločanju o materialnih dobrinah in da še v večji meri kot doslej povečujejo proizvodnost dela in da tudi v bodoče težijo delovni kolektivi k smotrnemu investiranju tudi preko združevanja sredstev.

Ko govori poročilo o nagrajevanju, med drugim omenja, da organizacije SZDL doslej niso razvile dovolj konkretne aktivnosti pri uveljavljanju načela — vsakomur po njegovem delu, saj je še nekaj primerov, kjer so zaposleni nagrajevani po času.

Splošna ocena, da se je delavsko in družbeno upravljanje v zadnjih letih močno razvilo in uvrstilo tudi v Pomurju, je povsem utemeljena. V delavske svete in druge organe upravljanja je bilo izvoljenih tudi mnogo mlajših ljudi, vendar sta Socialistična zveza kot zveza sindikatov ugotavljali, da razprave ob uveljavljanju novega gospodarskega sistema niso zajele dovolj širokega kroga proizvajalcev. Uvajanje novega sistema so

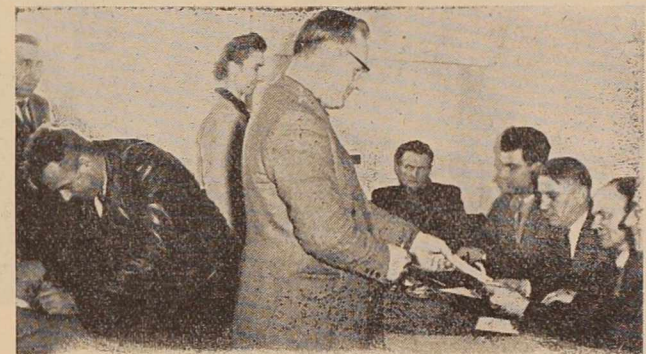
IZDATEN PRISPEVEK OBČANOV

Z letošnjim družbenim planom in proračunom so se občani petrovsko-šalovske občine že seznanili ob sprejetju petletnega plana perspektivnega razvoja občine. Letošnji družbeni plan in proračun bo dokončno sprejel občinski ljudski odbor v Petrovcih-Šalovcih sredi prihodnjega meseca, pred dnevi pa se je o tem razgovarjal naš sodelavec s predsednikom občinskega ljudskega odbora Petrovci-Šalovci Kolomanom Korpičem in sekretarjem občinskega komiteja ZKS Jožetom Kolaričem.

Letošnji proračun te pomurske občine bo znašal 135 milijonov dinarjev, medtem ko je lanski znašal 119 milijonov dinarjev. Letošnji proračun je višji sprito povečanih izdatkov za šolstvo, hkrati pa je treba upoštevati, da

letos občina ne bo več dobila dotacije okrajnega ljudskega odbora. Zato pa so se znatno dvignili dohodki občinskega proračuna s področja gospodarstva v občini.

Od že omenjenih 135 milijonov dinarjev bo namenjeno (Nadaljevanje na 6. strani)

Na vzdrževalnem obratu Cestnega podjetja Maribor v M. Soboti so v soboto volili prvi delavski svet. Na teh volitvah so izvolili v centralni delavski svet 8 članov kolektiva, medtem ko bodo obratni delavski svet volili pozneje. Naš posnetek kaže volišče v času volitev.

Na relaciji: maloobmejni promet

Pred nedavnim je naš sodelavec obiskal okrajne glavarje v Radkersburgu, Feldbachu in Jennersdorfu. Pogovor je stekel o malem obmejnem prometu med Avstrijo in Jugoslavijo na območju murskosoboškega in omenjenih avstrijskih okrajev. To tako glede na že znane podatke o prehodih v minulem letu kot glede obetov v letošnjem letu. G. okrajni glavarji v Radkersburgu, Feldbachu in Jennersdorfu so z razumevanjem odgovorili na vprašanja našega sodelavca.

G. dr. Othmar Dinacher, okrajni glavar v Radkersburgu, je v začetku omenil ugodnosti, ki jih prej odpravijo.

nudi člen 1. sporazuma za avstrijske dvoletnike ter ocenil ta ukrep jugoslovanske vlade kot prijateljsko gesto, nato pa menil: »Dosedanje izkušnje potrjujejo, da obmejno prebivalstvo v obeh državah pozdravlja uvedbo malega obmejnega prometa. O tem priča že število doslej izdanih stalnih obmejnih propustnic.« Dalje je po njegovem mnenju moč ugotoviti, da se jugoslovanske oblasti na hvalvreden način zavzemajo za poživitev malega obmejnega prometa in podvzemajo vse, kar je v njihovi pristojnosti, da se teže, ki pri tem nastajajo, čim prej odpravijo.

Po sodbi g. dr. Othmarja Dinacherja pomeni za prebivalstvo okraja Radkersburg uvedba malega obmejnega prometa posebno veliko ugodnost v toliko, ker obstajajo številne sorodniške vezi, ki segajo čez mejo, posebno pa v sosedni okraj Murska Sobotica. Te bodo nedvomno pripomogle k dvigu in poglobitvi obojestranskega razumevanja. Dalje meni g. dr. Othmar Dinacher, da bi kazalo mali obmejni promet ocenjevati nasploh bolj z njegovega človeškega aspekta kot pa s stališča gospodarskega učinka. S tega stališča je moč po skoraj po ena in pol leti veljavi malega obmejnega prometa brez pridržka trditi, da je razvoj v tem smislu vseskozi razveseljujoč in da vzbuja najtežje upe za prihodnje. Tukaj se kaže še enkrat dejstvo, da lahko ustvarjajo pripadniki raznih držav in narodov z osebnim stikom od človeka do človeka mirno in stvarno vzdušje. Eden iz-

med dokazov te ugodne težnje je tudi okoliščina, da je od strani jugoslovanskih oblasti dovoljeno večini med in po vojni iz Jugoslavije izseljenim Nemcem v okviru malega obmejnega prometa obiskovati njihova bivša bivališča.

V gospodarskem oziru prihaja po sodbi g. dr. Othmarja Dinacherja pri malem obmejnem prometu posebno močno do izraza trgovsko načelo o ponudbi in povpraševanju. Če tako gledamo, lahko samo ugotovimo, da nista obe strani sprito odprte meje utrpeli nobene škode. Večjega gospodarskega učinka ne moremo pričakovati že sprito tega, ker manjkata za to tako velikost prostora kot množica kupcev, ki sta pogojeni z določitvijo prostora obmejnih con. Omeniti pa je treba tudi to, da je številnim jugoslovanskim lastnikom stalnih obmejnih propustnic od avstrijske strani omogočeno, da delajo v okviru dovoljene dobe bivanja v najrazličnejših poklicih.

Seveda bo mogoče sčasoma tudi v malem obmejnem prometu ustvariti še več olajšav in ugodnosti, že sedaj pa je moč trditi, da predstavlja mali obmejni promet bistveni sestavni del dobrih sosedskih odnosov med Avstrijo in Jugoslavijo, osebej poudariti pa je treba po sodbi g. dr. Othmarja Dinacherja tudi izredno dobro in stvarno sodelovanje obeh pristojstev (Nadaljevanje na 2. strani)

Dr. F. Niederl

Dr. A. Stifter

Od deklariranja k praksi

Uveljavljanje novega sistema delitve dohodka in decentralizacije delavskega upravljanja v gospodarskih organizacijah ostaja tudi vnaprej prvorazredna in prioritarna naloga vseh subjektivnih sil in vodstvenih kadrov v našem gospodarstvu, saj je uresničevanje in izgrajevanje tega sistema po svoji vsebini in smotnih naš najbolj revolucionaren ukrep po osvoboditvi.

Ce je to iterativ naših družbenih prizadevanj, se moramo vprašati, kakšni so tudi vsebinsko naši doslednejši rezultati. Dokaj prepričljiv odgovor na to vprašanje je dalo nedavno posvetovanje predstavnikov gospodarskih organizacij, ki ga je sklicalo občinsko vodstvo SZDL v Murski Soboti. Ne le to, da so bili ugotovljeni določeni uspehi in

z ostjo družbene kritike omenjeni tudi primeri izrazitih odstopanj od osnovnih načel delavskega upravljanja in socialistične demokracije v posameznih podjetjih, marveč so bili v dokajšnji meri analizirani tudi vzroki, ki so privedli do stanja, ki je ponekod že kar močno zaskrbljujoče in zahteva energično družbeno posredovanje.

Posvetovanje ni imelo protidirektorske osti, kot so mu to

nekateri morda prisojali, marveč je ugotovilo in tudi obsojalo družbeno škodljive pojave v naših gospodarskih organizacijah, pojave, za katere ni odgovoren samo vodilni kader, marveč v enaki meri tudi organi delavskega upravljanja. Na te pojave je pokazalo predvsem zato, da bi kar najbolj učinkovito pripomoglo k njihovu odstranjevanju iz naše prakse.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Premalo učiteljev telesne vzgoje

V ponedeljek je bila v Gornji Radgoni seja Občinskega ljudskega odbora, na kateri so odborniki poslušali poročilo o problematiki in delu Sveta za kulturo in prosveto ter Sveta za telesno vzgojo.

V razpravi odbornikov je bilo rečeno, da v radgonski občini še vedno primanjkuje telesno vzgojne dvorane, kulturni domovi, problem pa je tudi kader.

Ugotavljali so, da so ob izdatni pomoči občine v minulem letu preuredili precejšnje število igrišč. Uspehi pa so se pokazali zlasti v ti-

stih krajih, kjer so sodelovale vse organizacije in društva.

V razpravi o kadrih telesne vzgoje na šolah so ugotovili, da je v radgonski občini samo en učitelj telesne vzgoje in to samo v Gornji Radgoni. To primanjkovanje kadrov pa narokuje štipendiranje ustreznega kadra. V letošnjem letu je za kulturno-prosvetno in telesno-vzgojno dejavnost na

razpolago več sredstev kot v lanskem letu.

Dalje so imenovali nove svete, katerih je 11 v občini. Na ločenih sejah pa so odborniki razpravljali o 6-odstotnem prometnem davku na maloprodajne artikale. Pri tem so poudarili, da bo potrebno del sredstev vložiti za modernizacijo trgovskih lokalov v radgonski občini.

VRJEMENSKA NAPOVED

za čas od 16. do 25. februarja
Okrog 17. in okrog 22. februarja izdatne dvodnevne padavine, vmes prehodno izboljšanje, a po 22. februarju večdnevno izboljšanje. Okrog 17. februarja obenem pričakovati nastop nove periode mraza.
Dr. V. M.

Na relaciji: maloobmejni promet

(Nadaljevanje s 1. strani)

nih obmejnih oblasti, namreč Okrajnega glavarstva Radkersburg in Okrajnega ljudskega odbora v Murski Soboti.

G. dr. Friedrich Niederl, okrajni glavar v Feldbachu, je med drugim menil, da je v okraju Feldbach 21 občin, ki jih zajema mali obmejni promet. Prebivalci teh občin pozdravljajo uvedbo malega obmejnega prometa. To predvsem zato, ker želijo razvijati prijateljske odnose. Drugi zopet želijo spoznati sosedno deželo.

Ugotovitve kažejo, — je dalje menil g. dr. Friedrich Niederl, — da prihaja več jugoslovanskih obmejnih prebivalcev v okraj Feldbach kot obratno. Do zdaj ni bilo v okviru malega obmejnega prometa nobenih težav. To gotovo zahteva, ker odgovorne oblasti dobro sodelujejo. Za prihodnost bi bilo koristno uvesti avtobusni promet v okviru malega obmejnega prometa.

Vrščilec dolžnosti okrajnega glavarja v Jennersdorfu, g. dr. Anton Stifter pa je menil, da po doslejšnjih izkušnjah obmejni prehod na območju Okrajnega glavarstva Jennersdorf-Tauka — Matjaševci, Minihof-Liebau — Rogasčevci in Kalch — Serdica zadostujejo za odvijanje malega obmejnega prometa. Zato za zdaj ni potrebe po ureditvi novih prehodnih mest.

Od prej omenjenih obmejnih prehodov — so v lanskem letu v pretežno večini uporabljali obmejni prehod Tauka — Matjaševci lastni lastni dvostanski potrdili, Minihof-Liebau — Rogasčevci lastni lastni obmejnih propustnic, Kalch — Serdica pa jugoslovanski državljani.

V letošnjem letu je po domnevi Okrajnega glavarstva v Jennersdorfu pričakovati povečano število prehodov na obmejnih prehodih, kar število izdanih stalnih obmejnih propustnic stalno narašča.

Naposled je g. dr. Anton Stifter menil, da bo novi menjalni tečaj šiling — dinar, kot vse kaže, ugodno vplival na turistični promet. V kolikor bodo cene ostale

enake, lahko pričakujemo povečani promet avstrijskih turistov v Jugoslavijo.

Predsednik OLO Murska Soboti Rudi Čačinovič je na vprašanje, kaj meni glede dosedanjega razvoja in razmaha malega obmejnega prometa tako odgovoril:

»Lani je bilo s strani koristnikov stalnih obmejnih propustnic in dvostanskih dokumentov opravljenih okrog 170.000 prehodov. Tu so misljeni tako jugoslovanski kot avstrijski koristniki maloobmejnih dokumentov. Vse to priča o stalnem porastu malega obmejnega prometa. Tako, vsak dan bolj živahni stiki ljudi dveh sosednjih držav neposredno ob meji lahko samo še bolj pripomorejo k odstranjevanju zadnjih predhodkov in težav, ki bi lahko prijateljstvo na meji kakorkoli motile. Odnosi med predstavniki oblasti na obeh straneh meje so ves čas korektni in prijateljski in so pripomogli, da so se različni problemi na najbolj zadovoljiv način sprosti reševali. S tem so organi na eni in drugi strani samo izpolnjevali želje prebivalstva, ki si želi nemotenih in prijateljskih stikov.

Kar zadeva gospodarski pomen, je maloobmejni promet pripomoget predvsem k oživitvi trgovine, gostinstva in povečanju števila raznih obrtnih storitev na eni in drugi strani.

Na vprašanje, kakšno je njegovo mnenje o perspektivah v letošnjem letu, je tov. Čačinovič odgovoril:

»Mnenja sem, da bo letošnje leto prineslo nekatere kvalitativne spremembe. V G. Radgoni bo organiziran sejem, ki bo lahko pripomogel tudi k povečanju zanimanja avstrijskega prebivalstva za nekatere izdelke in prideleke na naši strani. Prav tako pa se pričakuje še nove možnosti z razširjenostjo in modernizacijo zdravilišnega in turističnega centra v Radencih, predvsem z novim kopališčnim bazenom, moderno kavararno itd.

Pomurje bo letos sodelovalo pri gospodarski izmenjavi v okvi-

ru sejma Alpe — Adria in Graškega velesejma, s čimer bo s svoje strani še bolj pripomoglo k krepitevi medsebojnih stikov obeh sosednjih držav in boljšemu medsebojnemu razumevanju. So pa se

Rudi Čačinovič

seveda nove možnosti na naši in avstrijski strani, katere bo nadaljnji razvoj in medsebojno sodelovanje lahko v polni meri omogočilo.

Bojan Sinko

(Nadaljevanje)

V tem obdobju je dala država iz svojih rok postopoma tako ogromna področja njene prejšnje aktivnosti, ki so prešle v roke družbe, v roke posameznih družbenih skupin, da se je v tem vloga države zmanjšala na prejšnje pričakovano mero. Z vrsto zakonov je v tem obdobju država dala iz rok v roke družbe nova in nova področja družbenih služb. To velja predvsem za prosveto. Danes nobena šola ni več državna. Vse šole so pod upravo kolektivov, ki so zaposleni na teh zavodih, hkrati s sodelovanjem družbe v obliki svetov, ki vnašajo družbene interese v delovanje teh organizmov in ki povezujejo splošni družbeni interes z interesi posameznih področij. Če vzamemo, da je šolstvo pri nas ogromna aparatúra, ki zajema sto tisoč in sto tisoč ljudi, ki razpolagajo z ogromnimi sredstvi, in če rečemo, da je na tem področju država umaknila svoje roke, razen da je le kot organ za nadzorovanje zakonitosti, potem vidimo, da so tudi tu nastale ogromne spremembe.

Isto velja za področje našega zdravstva. Vsi zdravstveni zavodi, vse zdravstvene službe so prešle iz rok države v roke tam zaposlenih zdravstvenih delavcev, ki delajo zopet s pomočjo svetov, s katerimi družba štiti družbeni interes in črpa spoznavanja o delovanju organov in njihovih potrebah. Tudi zdravstveni organizem zajema mnogo ljudi in ogromna sredstva.

Enako je na področju socialnih služb, področju socialnega zavarovanja in še mnogo drugih področjih. Na področju porsvete so še gledališča, kino, založniška podjetja, časopisna podjetja itd. Te dejavnosti so v veliki meri spremenile tudi družbene odnose, ker so usmerile ljudi na nove dejavnosti in ki so tam zaposlenim ljudem, ki opravljajo tam osnovno

mrežo imenujemo komuno. Komuna je torej čisto nov pojav neposredne demokracije na vseh področjih, na gospodarskem, političnem in splošno družbenem, ki je nastal zaradi pospešenega tempa razvoja in zaradi bogate vsebine sistema samoupravljanja na vseh področjih našega javnega življenja.

Tako nastane vprašanje, ali ni nujno ves ta sistem samoupravljanja ugotoviti v ustavi v osnovnih načelih, v osnovnih načelih, v osnovnih elementih. Mislim, da je to nujno potrebno.

Če pa je to nujno, moramo storiti kak korak naprej! Vprašujemo se, komu služi ta sistem samoupravljanja. Kdo je tista sila, ki ta sistem samoupravljanja poganja, giblje, ga razvija in kdo je koristnik vsega tega? To je naš socialistični človek, ki je dobil v tem razvoju nov položaj. On je aktiven na svojem delovnem mestu, ker je delavec, učitelj, inženir ali zdravnik itd in tam izpolnjuje svoje naloge, za katere je posebej kvalificiran, ni pa več samo izvrševalec določenih funkcij, ampak je hkrati nosilec vsega sistema upravljanja in zato dobiva s tem istočasno tudi drugo značilnost, da je namreč hkrati tudi upravljaavec v določenem kolektivu, kjer dela. Kot tak ima pravico samoupravljanja. V komuni sami, kjer živi, pa ima še tretjo vlogo. Tam je potrošnik, koristnik, tam uporablja šolo oziroma jo uporablja njegovi otroci, tam uporablja trgovino, knjižnico, tam kupuje knjige, tam živi ti isto normalno življenje, ki mu rečemo privatno življenje. Pri tem se pokaže, da je vse naše delovanje, vse naše prizadevanje usmerjeno v to, da se mu to področje privatnega življenja olepša, olajša, izboljša, da postane bolj vredno človeka, da je njegovo življenje bogatejše.

Če pa je ta vloga človeka v tej novi sredini, pa zadeva ustavo zopet pomembna

PROF. DR. MAKSO ŠNUDERL:

Družbene osnovne nove ustave

dejavnost, dale tudi vlogo upravljalcev, ki sami upravljajo zavod, na katerem opravljajo osnovno dejavnost: zdravniško, učiteljsko ali drugačno.

Pa ne samo na gospodarskem področju, ne samo na področju socialnih služb, ki sem jih na kratko omenil, tudi na tretjem področju naše neposredne demokracije, na političnem področju je bil napravljen od leta 1953 velik razvoj. Ne bom govoril o novih oblikah Zveze komunistov, o novih oblikah Socialistične zveze; o slednjem bom še kasneje rekel nekaj besed. Rad bi govoril o nečem drugem. Sistem samoupravljanja na področju gospodarstva in na področju socialnih služb je na določenih območjih ustvaril nov, poseben družbeni organizem. Na območju občine delujejo gospodarske organizacije, družbene organizacije, zavodi, mnogo političnih organizacij, zlasti Socialistična zveza, Zveza borcev, zborni volivci, krajevni odbori itd. Če to območje občine vzamemo kot enoto, potem vidimo, da se delovanje vseh teh zavodov in organizacij medsebojno prepleta, da ni osamljeno, ampak da ima med seboj določene stike, medsebojne določene funkcije, ki imajo svoje središče v občinskem ljudskem odboru. Občinski ljudski odbor je le še na pol državni organ, v večji meri pa že družbeni organ, ki bolj upravlja družbene zadeve, kakor pa izvršuje oblast. Na ta način nastane na območju občine svojstven splet dogajanja, ki je vse usmerjeno v družbeni ekonomski napredek območja, v pospeševanje določenih aktivnosti na vseh področjih, ki ustvarja boljše materialne odnose za posameznega človeka. Ta svojstveni splet obstoječih organizmov, povezan s sistemom družbenega upravljanja, to organizirano

naloga. Ustava se mora s tem izjaviti. Ustava mora postaviti človeka v središče družbe, v katerem dejansko je. S tem dobi ustava novo značilnost. Dosedanje klasične ustave govore samo o državi in državnih organih in odnosih države do človeka v obliki njegovih temeljnih človeških pravic. To je vsebina klasične ustave. Če bo pa naša ustava v ospredje postavila človeka in organizem države obravnavala kot sredstvo za doseganje ciljev našega socialističnega človeka, potem je ta ustava po svoji vsebini drugačna. Če poleg tega obravnavamo še komuno kot družbeni pojav, ne kot državni organizem, in če bo obravnavano družbeno samoupravljanje na teh mnogih področjih državnega organizma, potem bomo dobili ustavni akt, ki je zelo različen od dosedanje klasične ustave. Zato bo naša ustava v tem oziru nova in originalna in bo izvirne prispevek v zakladnico ustavnega prava in ustavnosti sploh.

Ko smo temeljne materialne prvine novo razvitih družbenih odnosov nakazali, pa se pojavlja tudi organizacijski problem, ker te prvine zahtevajo tudi spremembe v našem družbenem in državnem organizmu. Eden najpomembnejših rezultatov delavskega samoupravljanja na družbeno-političnem področju so bili zbori proizvajalcev. Če namreč ustvarja proizvajalec vse materialne dobrine, potem ni prav, da pri formiranju predstavniških organov, skupščin in ljudskih odborov nastopa kot vsak drugi državljani, ki nima s to proizvodnjo nobenega opravka. Proizvajalec je pravzaprav zastopnik, zato naj se da ustrezajoča vloga tej njegovi proizvodni aktivnosti, neka posebna vloga, neka dodatna vloga, ki bi jo izvrševal poleg ostalih državljanov. (Nadaljevanje prihodnjic)

V študijski knjižnici

ŠIROKO ZASTAVLJENO POSLANSTVO

Študijska knjižnica v Murski Soboti — odprli so jo 29. novembra 1956. leta na pobudo uglednih kulturnih delavcev, zlasti še ob prizadevanju prof. Franca Zadavca —, se je v petih letih svojega uspešnega delovanja že uveljavila kot pomembna kulturna institucija v pokrajinskem merilu, saj je zbrala doslej že okrog 15.000 književnih in znanstvenih del v slovenskem in madžarskem jeziku, mesečno pa prejema tudi okrog 250 različnih publikacij — časopisov in revij.

Knjižnica bo odslej v skladu z novim Zakonom o knjižnicah delovala kot matična in osrednja knjižnica za vse Pomurje — in v tem poslanstvu strokovno usmerjala in povezovala zlasti večje občinske ljudske knjižnice. Specifičnost njenega delovanja pa je v tem, da ima v Sloveniji največ literature v madžarskem jeziku prav zaradi uveljavljanja pravic v Pomurju živeče madžarske narodnostne manjšine. Zaradi izmenjave književnih del in publikacij je študijska knjižnica v Murski Soboti navezala stike z osrednjo državno biblioteko v Budimpešti, s katero se sodelovanje in korist obeh kulturnih institucij ugodno razvija.

V študijski knjižnici zbira, hrani in posreduje obiskovalcem dragocen knjižni material za študijske in izobraževalne potrebe ne samo delovne inteligence, marveč tudi obiskovalcev iz drugih slojev. Knjižnico obišče dnevno povprečno od 30 do 40 ljudi, kar dokazuje, da je njen delež pomemben tudi na širšem izobraževalnem področju, čeprav je posredovanje možnosti za splošno izobraževanje samo en del njenega poslanstva. Razveseljivo je tudi to, da najdemo med rednimi obiskovalci knjižnice že tudi vaje, trgovske pomočnike in uslužbence različnih upravnih služb. Knjižnica prireja tudi občasne manjše razstave, posvetovanja in razgovore o zanimivih kulturnih temah. Tako je letos začela zbirati arhivalije za lastne potrebe in za muzej naprednega tiska, ki ga nameravajo odpreti v rojstni hiši Miška Kranjca v Veliki Polani. Ugodno se razvija tudi sodelovanje med knjižnico in Pomursko založ-

bo; slednja posreduje knjižnici vse svoje knjižne izdaje in publikacije.

Ob gmotni podpori okrajnega ljudskega odbora je študijska knjižnica dobila tudi svoje poslopje in že tudi ustrezno svojemu namenu ureja prostore v njem. V bližnji

prihodnosti bodo uredili še eno sobo, v načrtu pa imajo tudi ureditev zgornjih prostorov, s čimer bo knjižnica dosegla zadovoljivo funkcionalno rešitev. Uresničevanje razširjenih nalog knjižnice kot študijske in obenem matične za vso pokrajino zahteva tudi več strokovnega kadra, ki ga bodo skušali pridobiti s strokovnim usposabljanjem že obstoječega in namestitvijo novih strokovnih uslužbencev. Hkrati z urejanjem statusa strokovnih uslužbencev v knjižnici pa bo treba tudi nagrajevanje tega kadra urediti tako, da bo dosegeno ustrezno razmerje s prejemki sorodnih uslužbencev v prosvetni službi in gospodarstvu.

-sk

Izkoristiti vse za razvoj proizvodnje

Razumljivo je, da je bilo na zadnjem zasedanju Skupščine in še prej na sejah skupščinskih odborov največ razprav, kako naj se razvija proizvodnja v naslednjem letu, kakšen porast si obetamo, kako naj bi bilo s produktivnostjo dela in kaj velja vse odpravljati, da bi bil uspeh kar največji. To je povsem razumljivo, kajti le od nadalnje rasti proizvodnje in proizvodnosti dela si je mogoče obetati založenost tržišča in nastajanje dohodka tako v podjetju kot v vsej skupnosti, dohodka, ki ga potem potrošimo ali za družbeni standard ali za obnovo zastarelih naprav in seveda tudi za razširitev proizvodnih zmogljivosti.

Resolucija, ki jo je sprejela Skupščina, podrobneje obravnava probleme glede razvoja proizvodnje. Poslanci so tudi opozarjali, kaj vse se ne velja, kaj bi veljalo izpopolniti, čemu posvetiti posebno pozornost. O vsem hkrati seveda ni mogoče spregovoriti, zato se tokrat zaustavimo samo ob nekaterih ugotovitvah.

Poglavitna naloga gospodarskega razvoja v letu 1962, tako je rečeno v Resoluciji, bo naglo in skladno naraščanje

proizvodnje in storitev vseh gospodarskih dejavnosti. Kako to doseči? Zgoščeno povedano, pogoj za takšno povečanje celotne proizvodnje bo razen popolnejšega izrabljanja sedanjih zmogljivosti ter hitrega usposabljanja novih zmogljivosti zlasti še prožnejše prilagajanje strukture proizvodnje in storitev potrebam potrošnje in tržišča. Uspešen razvoj gospodarstva pa bo prav tako še bolj odvisen od povečanja vključevanja v mednarodno menjavo; gospodarske organizacije naj bi svoje proizvajalne procese ter strukturo proizvodnje intenzivno prilagajale tudi zahtevam zunanjega tržišča.

Ob upoštevanju sedanjih pogojev in možnosti bi bilo mogoče pričakovati, da bo porast skupni družbeni proizvod za 11 do 12 odst. Največji delež naj bi imel v tem družbeni sektor, kjer bi se lahko povečala proizvodnja za okoli 13 odst., njegov delež v skupnem družbenem proizvodu pa bi tako dosegel v letu 1962 že okoli 38 odst. Razvoj proizvodnje naj bi čedalje bolj temeljil na pospešenem naraščanju produktivnosti dela. Ob upoštevanju vseh pogojev bi se

mogla produktivnost dela, merjena z družbenim proizvodom na zaposlenega, v letu 1962 povečati v gospodarstvu družbenega sektorja za 8 do 9 odst.

Vrsto činiteljev seveda vpliva na hitrejši ali počasnejši razvoj proizvodnje. In v pravi je bilo nasvetovano marsikaj, kar naj pospeši razvoj in rast proizvodnje sploh. Gre tako za izpopolnjevanje in modernizacijo tehnoloških postopkov, za uvajanje novih tehničnih dosežkov, za razvijanje kooperacije in specializacije, za upoštevanje in izkoriščanje modernih znanstvenoraziskovalnih metod, smotnejšo delitev dohodka znotraj gospodarskih organizacij, za boljšo oskrbljenost z reprodukcijskim materialom. No in ko smo že pri tem zadnjem činitelju (seveda ne vzmemo te besede dobesedno), je bilo rečeno, da je treba pospeševati proizvodnjo in uporabo domačih materialov ter težiti h kar najbolj racionalni uporabi uvoznih surovin in materiala.

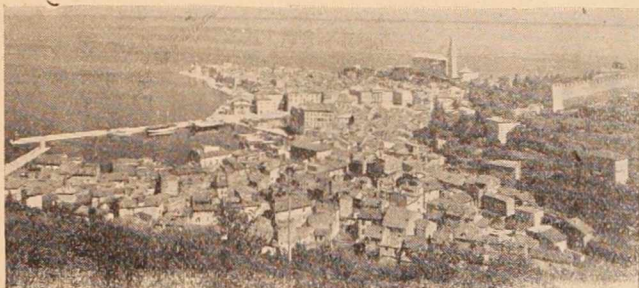
Proizvodnja ni in ne more biti nikoli sama sebi namen. Njen cikel, da rečemo strokovno, se ne zaključuje s tem,

ko je izdelek gotov, temveč šele potem, ko je v rokah potrošnika (nas posameznikov ali nadaljnjih potrošnikov, recimo drugih tovarnih ali gospodarskih panog). Med proizvajalcem in potrošnikom je torej vmesni člen trgovina. V skupščinskih prostorih so bile nanizane tudi slabosti trgovine in izrečeni napotki, kako bi jo veljalo usposabljevati za njene nadaljnje naloge. Boste dejali, zakaj sedaj, ko je govor o razvoju proizvodnje, kar naenkrat pomeniki o trgovini. Zato, ker le-ta posreduje proizvode in smo v vsem dosedanjem obdobju temu členu nadaljnega proizvodnega procesa posvečali premalo pozornosti. Trgovina, posebno detajlistična, je namreč ves čas zastajala za razvojem proizvodnih panog. To opazamo posebno sedaj ob vse bolj in bolj pospešenem razvoju gospodarstva. Zaostajanje trgovine pa se zrcali v njenih majhnih zmogljivostih in njenem zastarelem načinu poslovanja. Zmogljivosti trgovine so prešle in zato prepočasno absorbira blago iz proizvodnje. Temu se pridružuje še razdrobljenost trgovinskega omrežja. Pred njo in pred na-

mi vsemi je torej zahteva, da jo usposobimo za njene naloge, to je, da jo moderniziramo, preidemo od zastarelih do modernih načinov poslovanja.

Člani Odbora za gospodarstvo v zboru proizvajalcev so ob tem, ko so razpravljali o trgovini, podprli prizadevanja za okrepitev detajlistične mreže ali prek združevanja, kakor tudi povezovanja in ustanavljanja trgovin, če se tega lotevajo groistična podjetja ali proizvajalci sami. Opozorili pa so, da se s tem ne smejo okrepiti monopolistične tendence, pač pa so se zavzemali za večjo konkurenco. Podpirati je treba koncentracijo dosedanjih podjetij, je bilo rečeno, njihovo organsko združevanje in rast, podpirati tiste trgovinske organizacije, ki imajo pogoje za nadaljnji razvoj, in to ne glede na administrativno-teritorialne meje in sedeže teh podjetij. To velja še zlasti za trgovino s kmetijskimi pridelki. No, o tej in kakšne so naloge oziroma kakšna priporočila so izrečena glede nje in kmetijstva, prihodnjic.

P. D.

Piran, mesto ob slovenski jadranski obali, pričakuje tudi letos večje število delovnih ljudi iz Pomurja. Kam na dopust: to je vprašanje, na katerega bomo morali dati odgovor, kajti, poletje bo hitro tu!

KONSTITUIRAN KMETIJSKO INDUSTRIJSKI KOMBINAT »POMURKA« V M. SOBOTA

V torek dopoldne se je konstituiral Kmetijsko-industrijski kombinat »Pomurka« v Murski Soboti. Zasedanja skupščine delavskih svetov kombinata se je udeležilo 39 članov delavskih svetov podjetij, ki kombinat sestavljajo, med gosti pa tudi predsednik Kmetijsko-gozdarske zbornice LRS Ivan More, predsednik OLO Rudi Čačinovič in drugi.

V svojem poročilu je vršilec dolžnosti direktorja Peter Vujec med drugim, — potem ko so prvo izvoljeni organi samoupravljanja prevzeli na novo formirani kombinat v upravljanje —, dejal, da sta za naše območje kmetijstvo in predelovalna industrija izredno važna gospodarska dejavnost. Poudaril je tudi med drugim, da je spricho tega smotrno in ekonomsko utemeljeno, da najdejo družbena kmetijska posestva in obrati predelovalne industrije skupno mesto v kombinatu. Ker je to v ekonomskem interesu prvih in drugih, bodo delovni kolektivi zainteresirani na tem, da se bodo vključevali v kombinat in razvijali čim boljše in uspešnejše gospodarjenje.

Naposled je tov. Peter Vujec zaželel prvoizvoljenim organom delavskega samoupravljanja Kmetijsko-industrijskega kombinata »Pomurka« čim uspešnejše upravljanje, enako željo pa v kasnejši razpravi izrekel tudi predsednik Kmetijsko-gozdarske zbornice LRS Ivan More.

O zasedanju skupščine delavskih svetov omenjenega

kombinata ter njegovem namenu in pomenu bomo podrobneje poročali v prihodnji številki.

Toplo februarsko sonce je zanesljiv znak, da do pomladi ni več daleč. V nekaterih krajih ob Jadransko morje že prišpeli prvi turisti, predvsem tujci. V Piranu, Kopru in drugih letoviških krajih v Slovenskem Primorju, so napovedali prve goste v začetku marca.

Občina Piran je za razvoj turistične dejavnosti v predstoječi sezoni namenila izdatna sredstva. V Piranu urejajo bar, kavarno, ki bo povezana z moderno galerijo, hotel Central bo do sezone razširil letno teraso, hotel Palace bo dobil termalne kopeli, kar bo omogočilo podaljšanje sezone, skratka povsod obnavljajo, preurejujejo in širijo hotelske kapacitete.

Kljub izdatnim investicijam pa so v Piranu in Portorožu s hotelskimi kapacitetami še vedno na slabšem kot pred

zadnjo vojno. Vzrok bo bržkone v tem, ker v nekaterih gostiščih, oziroma hotelih bivajo stanovanjci. Stanovanjski problem je hudo pereč neglede na to, da občina vlaga velika sredstva v stanovanjsko izgradnjo.

V PIRANSKI OBČINI 120 POČITNIŠKIH DOMOV

Promet v minulih turističnih sezonah je bil v predelu Slovenskega primorja kaže, da je število domačih gostov v upadanju, medtem pa močno narasča število inozemskih gostov, predvsem Švedov, Nemcev in drugih narodnosti. Tako stanje pa je le v hotelih, nikakor pa ne velja za celotno področje. Domači turisti, predvsem člani kolektivov — letujejo po večini v lastnih počitniških domovih, katerih je trenutno v piranski občini 110, do začetka sezone pa jih bo

120. Domovi so deloma v Piranu, drugi v okolici. Plaže Piran, ki je po svoji značilni arhitekturni obliki zanimivo mesto, nima najlepše, izredno lepa plaža pa je v Fijesi, ki je oddaljena od Pirana 15 minut. To pomanjkljivost pa odtehta slikovita okolica, pestro zabavno življenje, vodni šport na smučeh in podobne zanimivosti, ki se jim ne bo odrekel turist.

Člani sindikatov iz Pomurja bodo tudi v predstoječi sezoni lahko letovali v sindikalnem domu Murska Sobota. Dom, ki bo do sezone preurejen, bo lahko sprejel od junija do septembra po 35 dopustnikov. Oskrbni dan kljub delni podražitvi živil se ne bo bistveno zvišal, ugodnost pa bo tudi v tem, ker bodo podjetja imela možnost svojim članom kolektivno dati določen regres.

Za tiste, ki bi radi na otoke, bo tudi letos urejeno v Baški in na otoku Krku. V šotorih bo prostora za 25 do 30 ljudi, možnosti pa so tudi bivanja v privatnih sobah. Seveda pa bodo posamezni kolektivi tudi organizirali lastna letovanja. Bilo bi zaželeno, da bi ti kolektivi odprli vrata tudi za člane drugih kolektivov, ki si po večletnem zaporednem letovanju v Baški ali Piranu

želijo v drug kraj.

Seveda pa bi bilo napak, če bi dopustnike usmerili zgolj na morje, ne da bi izkoristili letovanja v planinah. Končno pa ima tudi naša pokrajina lepe izletniške postojanke, bodisi ob Muri, pri Negovskem jezeru ali drugih krajih, skratka, možnosti letovanja je kar precej.

MURSKA SOBOTA

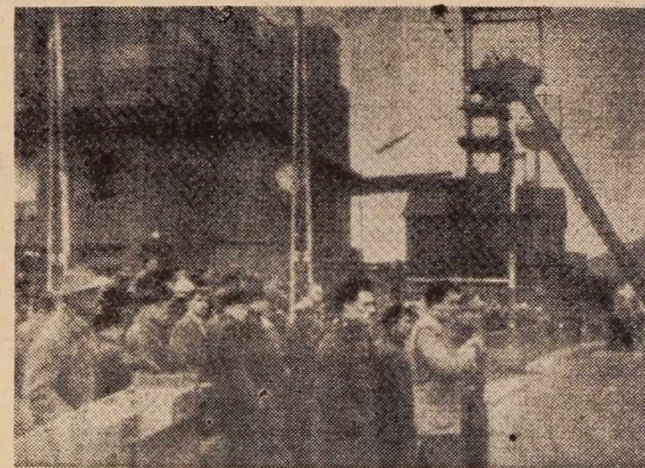
Zbornica za kmetijstvo in gozdarstvo Pomurja je imela v soboto posvetovanje z vodji izobraževalnih centrov pri zadnjih in kmetijskih gospodarstvih. O problemih izobraževanja kadrov v kmetijstvu in gozdarstvu so razpravljali že na več posvetovanjih. Centri za vzgojo kadrov pri drugih in posestvih se v glavnem šele ustanavljajo. V Pomurju je do danes registriran tak center edino pri posestvu Rakičan.

RAKIČAN

Kmetijsko posestvo Rakičan namerava letos urediti cesto, ki veže Ocince s Kramarovci; cesto bo treba urediti v razdalji 3 do 4 km. Potreba po ureditvi je izredno velika, ker se dela vsak dan velika gospodarska škoda na vseh vozilih.

Katastrofa NOVI PREDLOGI

Sovjetski premier Hruščev je v ponedeljek predložil, naj bi se konference osemnajstčlanskega razorožitvenega odbora, ki ga sestavljajo predstavniki Vzhoda, Zahoda in »nevtrolecev«, udeležili poglavarji dežel oziroma predstavniki vlad. Razorožitveni razgovori, ki naj bi se pričeli 14. marca, naj bi tako imeli obeležje »konference na vrhu«.

— Nekateri menijo, da je s tem posredno odgovoril na zahodni predlog, naj bi na tej konferenci sodelovali le zunanji ministri, kar pomeni, da bi imela manjši pomen.

— Že prve dni tega leta smo opazili živahno diplomatsko in državniško dejavnost med ZDA in SZ. Spominimo se štirih sestankov ameriškega veleposlanika Thompsona v Moskvi z zunanjim ministrom Gromikom, dalje razgovorov zeta Hruščeva, Adžubeja, in tiskovnih šefov obeh vlad. Vendar so v Washingtonu uradno mnenja, da se s plačani sestati se na najvišji ravni šele potem, ko bo dovolj očitno, da bo tak sestanek imel vsaj majhen, če že ne velik uspeh.

— ZDA razen tega računa, da jo tudi na znanu »opozicijo« znotraj zahodnega bloka, posebno na Francijo, ki ima te dni dovolj dela z nasiljem OAS in pogajanj z začasno alžirsko vlado. Vendar kaže razmeroma primerno ozračje, ki je nastalo letos v odnosih Washington-Moskva, da bi nekaj lahko dosegli ter s tem olajšali zle slutnje miroljubnega človeštva glede novega vojnega spopada.

Alžirija in odločilna pogajanja

Alžirsko-francoska pogajanja so prišla v odločilno fazo. Ko so prišli v Švico člani začasne alžirske vlade Krim Belkasem, Saad Dalal, Mohamed Jazid in Ben Tobal, se je v Parizu hkrati zvedelo, da so »proti Švici« odpotovali trije ministri z Louisom Joxeom na čelu. Na stotine novinarjev jim skuša priti na sled, pa brez velikega uspeha. Čeprav nihče ne more zanesljivo povedati, kje so se sestali delegati obeh vlad, ni nobenega dvoma o tem, da že od sobote teko aktivna pogajanja, v katerih obravnavajo zadnje sporne probleme.

IVAN KREFT

V četrtek je v Biserjanah pri Vidmu ob Ščavnici v visoki starosti umrl naprednjak tega kraja Ivan Kreft. Rodil se je leta 1877. V družini je bilo osem otrok. Po končanem šolanju se je zaposlil kot poštni uslužbenec v Mariboru in nato v Radkersburgu, kmalu pa kot upravnik pošte pri Vidmu ob Ščavnici. Na tem službenem mestu je ostal vse do upokojitve.

Ker so vsi bratje in sestre, razen brata dr. Lea Krefta, pomrli razmeroma zgodaj, so ga sille razmere, da je poleg svoje službe prevzel po starših še posestvo. To ga je precej obremenjevalo, zato je posestvo deloma prodal in se

v svojem prostem času posvetil zlasti živinoreji, posebej se konje-reji in vinogradništvu. Čeprav ni bil strokovnjak-veterinar, so se okoličani k njemu često zatekali po razne nasvete, saj se je seznanil z obsežno strokovno literaturo. Za muropoljsko konjevaro ima velike zasluge, saj je vrsto let sodeloval pri ocenjevanju konj v Konjarski zadrugi Ljutomer, in bil v tem pogledu eden znanjih slovenskih strokovnjakov.

Kot že rečeno, sta ga služba in delo na posestvu močno zaposlila, vendar ga v tem času kljub temu srečamo tudi kot vnetega tovarca, ki se je zlasti zavzemal za pravilno lov, kot člana takratnega Školskega občinskega odbornika in pristaja takratnih naprednih struj. Vzgojil je štiri otroke, ki jih v našem slovenskem javnem življenju prav dobro poznamo in sicer dramaturga dr. Bratka, publicista in sedaj ljudskega poslanca Ivana, hčerko Leo ter Vlado, ki je na domaćini.

Pokojnega Ivana Krefta so minulo nedeljo ob navzočnosti predstavnikov oblastvenih in političnih forumov okraja in občine, predstavnikov organizacij in številnega občinstva pokopali na videmskem pokopališču.

Predsednik Tito s soprogo in spremstvom si je v ponedeljek ogledal Asuanski jež in veliko hidroelektrarno ob njem, nato pa obiskal tamkajšnji delovni kolektiv. V torek je krenil po Nilu z ladjo do Abu Simbela v Nubiji, kjer je obiskal zgodovinski tempelj. V sredo je dalje po reki Nilu odpotoval na tridnevni prijateljski obisk v Sudan. Kakor povsod v Egiptu, so mu tudi tu pripravili nadvse prisrčen sprejem.

Na sliki: Predsednik Tito in predsednik Naser na kairskih ulicah.

Za krepitev OZN

Vršilec dolžnosti generalnega sekretarja OZN U Thant je pozval stalne predstavnike držav Azije in Afrike v OZN, naj se zavzamejo pri svojih vladah za nakup obveznic posojila Svetovne organizacije, s čimer naj bi prispevale k stabilizaciji finančnega položaja OZN. Dosedaj je osem članic Svetovne organizacije sporočilo, da bodo kupile obveznice tega posojila.

„PREVEČ HVALJIV TON...“

Ameriški obrambni minister Robert McNamara je v senatnem odboru za oborožene sile izjavil, da so »povsem sposobni uničiti določene sovjetske cilje celo po iznenadnem napadu«. McNamara »Pravda« in »Izvestija« so objavile v tej zvezi intervju s sovjetskim obrambnim ministrom Malinovskim. Iz njena objavljanja nekaj najzanimivejših odlomkov.

VPRAŠANJE: »Pred nedavnim je ameriški obrambni minister McNamara nastopil v senatnem odboru Kongresa ZDA za posle oboroženih sil z izjavo, da so ameriške sile povsem sposobne uničiti »sovjetske naprave«, na katere ciljajo. Ali ste vi, tov. maršal, seznanjeni s temi izjavami in kako jih ocenjujete?«

ODGOVOR: Da, seznanjen sem z izjavami g. McNamarre v senatnem odboru Kongresa ZDA. Najprej bode v oči njegov hvaljivi ton. Mislim, da se bodo bralci »Pravde«, pa tudi vsi sovjetski ljudje strinjali z menoj, da je tako hvaljenje iz ust ameriškega obrambnega ministra v skrajnem primeru nesmiselno. Ni namreč namenjeno izboljšanju medsebojnih odnosov med SZ in ZDA ter popuščanju mednarodne napetosti, temveč razpohovanju strasti, vojne histere in skrajne oboroževalne dirke. Oboroževalna dirka pa je pot, ki je človeštvo vedno vodila v vojno. O tem govore zgodovinske izkušnje obeh svetovnih vojn.

Toda če imperializem poleg tega hoče iti po tej poti, tedaj naj najprej lepo prečeno resnično delstva in razmislijo, kaj jim obljublja taka pot. Tu bi hotel po-

praviti g. McNamara. Predsednik ZDA Kennedy je enkrat priznal, da so naše moči enake. To je bilo več ali manj točno priznanje. Čas bi že bil, da bi ameriški funkcionarji potegnili iz njega ustrezne zaključke.

Kot obrambni minister dobro poznam vojaško moč Sovjetske zveze in se do neke mere razumem tudi na oborožitev ZDA in njihovih zaveznikov iz NATO. Moj položaj me sili v to. Sodim, da je socialistični tabor sedaj močnejši od teh dežel. Vendar celo predpostavljam, da so moči enake. Pripravljeni smo, strinjati se s tem, da ne bi netili vojne psihoze. Toda če so naše moči enake, tedaj bi morali ameriški funkcionarji izluščiti pravilne zaključke in voditi pametno politiko.

G. McNamara trdi, da ZDA lahko uničijo ciljne sovjetske objekte. Ne vem, kaj pri tem misli, ko govori o ciljanih objektih. S svoje strani bi lahko izjavil, da smo mi sposobni zbrisati z obličja Zemlje z enim raketen-jedrskim udarcem kateri koli objekt ter vsa industrijska in upravno-politična središča ZDA in uničiti cele dežele, ki so odstopile svoje ozemlje za ameriško vojaško oporišča, razmeščena okrog Sovjetske zveze in drugih socialističnih dežel. Zdi se, da to na splošno ni skrivnost niti za voditelje ZDA, niti za voditelje drugih dežel, ki sedijo v napadateljske bloke NATO, SEATO in CENTO.

S popolno odgovornostjo kot obrambni minister SZ izjavljam — in jaz vem, na kaj se naslanjam, ko dajem to izjavo —, da smo močnejši sedaj. Seveda ne bomo stali na me-

stu. Nam ni nujno, da posebno povečamo svoje raketne enote in zaloge orožja. Zatem ne prihaja več proces kopičenja, temveč naravnega obnavljanja in izpopolnjevanja. Kajti vsako orožje, pa naj bo še tako moderno, se lahko v skladu razvojem ekonomike, z

razvojem znanosti in vojne tehnike še bolj izpopolni. V sedanjem času nam ni treba količinsko povečati orožja. Kar imamo, zadošča, da uničimo kateregakoli potencialnega nasprotnika, če napade nas ali prijateljsko socialistično deželo. Moramo samo obnavljati in izpopolnjevati obstoječe orožje.

VPRAŠANJE: »Zakaj je bilo potrebno obrambnemu ministru ZDA nastopiti s takšno izjavo in groziti Sovjetski zvezi z jedrsko vojno?«

ODGOVOR: »Ameriško ljudstvo plaše z baukom nove vojne, da bi postalo poslušnejše in pokornejšo do nezadržnega povečanja izdatkov za oborožitev. Znano je, da vojaške postavke v ameriškem proračunu izredno rastejo iz leta v leto. Videti je, da hoče vsak naslednji ameriški predsednik po drugi svetovni vojni potolči svojega predhodnika po obsegu sredstev, ki jih v obliki davkov z muko izvlečejo za oborožitev od ameriških delavcev. Lani se je ameriški vladi posrečilo, da je ameriški Kongres sprejel največji ameriški vojaški proračun, ki so ga države doslej imele v mirnem času. Sedaj so Kongresu predložili nov predlog proračuna za 1962-63. Dosega astronomsko število 55,1 milijarde dolarjev, kar predstavlja 60 odst. vseh proračunskih izdatkov.

Za nikogar ni skrivnost, da so v ZDA mnogi člani vlade bili akcionarji ali predstavniki monopolističnih korporacij, ki delajo za vojsko, preden so prejel resorje. To se med drugim nanasa tudi na obrambnega ministra gospoda McNamarro. Ko ti ljudje pridejo v ministristvo in zavzamejo državniške položaje, vodijo politiko teh korporacij, v katerih so službovali in v katere se, kakor po pravilu, vračajo, potem ko zapustijo svoje državniške položaje...«

MNENJA - POLEMIKA

KAKO DALEČ - PRI DECENTRALIZACIJI?

PRISPEVEK K RAZPRAVI:

Vsi vemo, da smo še daleč od tega, da bi imela lahko sklepala na tem, koliko sredstev bo odstopila federaciji. Z današnjim načinom mišljenja in skozi prizmo teorij o prehodni dobi od socializma h komunizmu, si je težko zamisliti, kako bi to funkcioniralo v praksi. Današnji konkretni in stvarni predlogi v tem pogledu zasledujejo cilj, da federacija v bodoče obdrži le toliko sredstev, da pokrije potrebe vojske, diplomacije, zveznih ustanov in potrebe po kreditiranju nerazvitih področij in objektov splošno jugoslovanskega pomena. Vsa ostala finančna sredstva, s katerimi doslej razpolaga zveza, pa naj bi se decentralizirala navzdol na nižje organe. O tje predlog, danes pa velja praksa, da višji organi planirajo večino finančnih sredstev nižjim organom. Komunizem, n. pr. si potem išče dodatna potrebna sredstva z različnimi predpisi in z drugimi ukrepi. Do tu je vse več ali manj razumljivo. Razumljivo je tudi to, da se za najnovejšo opisano predlogo ni ogleda vsa ljudstva in da je šele vprašanje časa, kdaj bo prišlo do realizacije navedenih predlogov. Ko se pa načelno problem odnosov v delitvi dohodkov med obratnimi in centralnimi organi upravljanja v podjetjih, se mnogo piše in govori. Vsi tipljejo za tem, kaj je na tem področju sprčo današnjih objektivnih in subjektivnih razmer močnejši storiti. Ideje, kako naj se to vrši, gredo pred praksu. V današnji dobi so seminitja častne izjeme, včasih praksa narekuje teoretične obravnave. To velja zlasti na področju razvoja družbenega in delavskega samoupravljanja. Vsekaror pa gospodarstvo na osnovi nekaj člankov in konferenc se ne more delati revolucionarni preobrat. Vsaka stvar rabi določen čas. To nas uči tudi razvoj novega ekonomskega sistema. Decentralizirali smo gospodarjenje oz. gospodarstvo, boljše upravljanje v gospodarskih organizacijah, kajti izvoza in razpolaganje z delom deviz nam se ne prepustijo, presegli smo finančnih sredstev na obratne svete, sedaj pa bi takoj hoteli prepustiti vso upravljanje obratnim svetom. Tak preobrat ne gre preko noči. Najprej moramo prilagoditi računovodsko službo in vso statistiko in evidenco, da bomo omogočili naslednji korak v smeri krepitve upravljanja v ekonomskih enotah. Ugotovljeno je že, da naj bi bili obratni delavski sveti organi ekonomske demokracije, centralni delavski sveti in upravni odbori pa organi politične demokracije. To je prelo s slej izhodišče za razvoj upravljanja v podjetjih. Ta razvoj se bo odvijal postopoma, neke pre, druge kasneje.

Po mojem mnenju je trenutno za naše razmere realen naslednji korak na relaciji ekonomska enota-podjetje. Obracun proizvodnje oz. dohodka naj se izvede po ekonomskih enotah, da tako proizvajalci lahko v celoti ugotovijo na najbolj neposredni način uspehe in slabosti svojega dela in gospodarjenja. Razen tega naj se obratnim delavskim svetom prepustijo toliko sredstev, da pokrijejo svoje potrebe, tako glede osebnih dohodkov, kakor glede vzdrževanja sredstev za proizvodnjo, za enostavno reprodukcijo. Seveda mora biti to v okviru finančnih možnosti podjetja oz. v skladu s plani razvoja celega podjetja. Po tej poti pridejo obratni sveti do dejanskega gospodarjenja z delom ustvarjenih sredstev na neposredni način in tako do možnosti, da z boljšim ali slabšim delom, z boljšim ali slabšim gospodarjenjem vplivajo na višino svojih sredstev. Odnose v delitvi naj bi regulirali s procenti, ker je tako močnejše, da se suma določenih procentov, avtomatično zvišuje, če se boljše gospodari, če se znižujejo stroški proizvodnje in večja storilnost dela. Na istih osnovah, kot počiva politika delitve osebnih dohodkov, naj bi bila tudi politika delitve celotnega dohodka za to prehodno obdobje. Sredstva, ki se nujno rabijo za razvoj celega podjetja, so dejansko odstopljena v te svrhe že s sprejemom petletnega in letnih načrtov za razvoj po celem kolektivu, po

vseh organih upravljanja v podjetju.

O tem, da se obračun dohodka izvede v ekonomskih enotah, smo, upam, več ali manj sporazumni, za to svrhe je potrebno ne prilagoditi računovodsko službo, statistiko, planiranje in analitiko. Tudi to, da obrati neposredno gospodarijo z delom sredstev, ni neizvedljivo, temveč je nujno, če hočemo naprej. Kar se pa tiče celotne delitve v obratih na način, da bi podjetje bilo odvisno od dobre volje posameznih ekonomskih enot, je se problematično in trenutno težko sprejemljivo. Ta korak ni enostaven in ga zato ne gre poenostavljati in pavšalizirati. To pa ne pomeni, da se lahko zavestno na tej poti. Boriti se moramo, da objektivno omogočimo razvoj v tej smeri. Sodobne ideje zasledujejo cilj, da se prenese čimveč, če ne že vso gospodarjenje navzdol. V tej zvezi se porajajo razne polemike. Včasih se sliši, morda bi bila delitev gospodarjenja s sredstvi v gospodarskih organizacijah analogna onih, ki jo zasleduje predlog o delitvi med federacijo in nižjimi organi oblasti. Tako kot naj bi federacija obdržala sredstva le za splošno jugoslovanske potrebe, tako naj bi tudi podjetja obdržala le sredstva za razširjeno reprodukcijo in izgradnjo podjetja, vse ostalo pa bi prenesla navzdol.

Vsekaror bo moralo gospodarstvo samo tudi in predvsem razčističevati tovrstno problematiko. Gre torej za decentralizacijo na široki fronti, ne samo v podjetjih. Gre za proces in zato se morajo vsi vključiti vanj in ga obravnnavati s širšimi perspektivami. Vsekaror bi morala podjetja v tem pogledu intenzivneje soodelovati med seboj preko raznih oblik in tudi tiska bi se morali bolj posluževati. O problemih v gospodarskih organizacijah pišejo in govorijo navadno ljudje izven njih. Menim, da nam ne more biti nič vseeno, da nas morajo le drugi učiti demokracije, sami pa se ne zganemo. Vsekaror bi bilo ko-

Piše: BOGO VERDEV

ristno, če bi tudi javno načeljal probleme upravljanja, ki so danes tako zelo aktualni. Pri tem se poslužujmo tudi tiska.

Upam, da ne bo prehudu, če postavim vprašanje: »Kaj se lahko pripeti, če v neposredni prihodnosti prenesemo odločanje o razdelitvi celotnega dohodka na ekonomske enote?« Lahko se zavarujejo tako, da v odgovarjajočih pravilnikih določimo, da lahko direktor zadrži, največji organ upravljanja v podjetju pa odpravi take sklepe obratnih DS, ki bi izkrljivali politiko osebnih dohodkov ali ne upoštevali skupnih planov podjetja. To bi bila začasna varstvena mera. Proces, dejansko odločanje obratnih delavskih svetov bo pokazal, kaj vse moramo še storiti, da lahko ukinemo tudi to varstveno mero. Predno pa se odločimo za tak korak, moramo menjati naše pravilnike in reorganizirati naše službe s področja statistike in evidenc ter analitiko in planiranja. Vsekaror pa ne bi smeli skepticizma, ki se poraja v tej zvezi, zamenjati z birokratizmom, ker ne gre le za birokratizem, čeprav njegovo botrovanje ni izključeno.

II.

Tisk, radio, televizija in druga sredstva za obveščanje imajo veliko vlogo v našem gospodarstvu. Prečesto se zadovoljujemo le s tem, da plačujemo oglašje, ne postavljamo pa nobenih zahtev, predvsem pa sami premalo pišemo o svojih problemih.

Ne bi razpravljal o tem, kako veliko nam koristijo tisk in druga sredstva za obveščanje, saj sami vemo, da je to delo neprecenljive vrednosti. Omejiti se hočem le na tisto, kar ni najboljše, na tisto, kar ljudje, ki delajo v gospodarskih organizacijah, ne vidijo, ampak na pr. za uveljavljanje obratnih svetov ali o čem drugem, se navadno trga del iz celote, čeprav vemo, da je na primer uveljavljanje obratnih svetov proces, ki ne more biti ločen od celotnih premikov v proizvodnji in družbenih procesih. Cestokrat se obrekujemo z birokrati in ne vem s čem še vse, ne vprašamo pa se, kako silnice delujejo v teh procesih.

Ni vse birokratizem, problem je tudi v organiziranosti, stopnji zavesti in kulture subjektivnega faktorja, ki deluje predvsem znotraj in tudi zunaj gospodarske organizacije. Ta stopnja pa je zopet različna v podjetjih in po posameznih pokrajinah itd. Odkrivati bi morali vzroke počasnejšega ali hitrejšega razvoja na tem področju. Poleg subjektivnih sil delujejo še tudi objektivne razmere, ki so lahko gospodarske, organizacijske, kadrovske in še kake druge narave. Končni planov in se murskaj drugega ne morejo menjati podjetja sama. Ne smemo torej samo pridigati o tem, kaj bi bilo dobro, vedeti moramo, kaj konkretno storiti in kdo vse mora kaj konkretno storiti, da krene mo hitreje naprej v zaželjeni smeri. Tisk včasih s karikaturami ali v kaki drugi obliki nehotne zagovarja politiko uravnilovce, čeprav velja v socializmu načelo »vsakega po njegovem delu«. Posamezne ekscese v delitvi osebnih dohodkov se smo in tja poslušajo. To se ne bi smelo dogajati. Razumljivo je, da je potrebno taka izkrljivanja javno grajati, toda na način, da se vpliva na to, kako na najbolj učinkovit način preprečiti take pojave.

Od časa do časa se posamezni časopis razpiše zoper določene predstavnike podjetij tako, da nek primer posluša. Včasih se tudi iz določenih ljudi v gospodarskih organizacijah skuša napraviti grešne kozle. To se rado dogaja, kadar gre za cene ali pa za delitve osebnih dohodkov. Najbolj priljubljeno je napadati direktorje, to je tudi najbolj enostavno. Z osebnim napadom na direktorja, ki je danem določenega človeka, lahko morda koga za kratek čas pomirimo s tem, da napravimo nekoga za krivega. Toda taka po je metanje peska v oči. Morali bi odkrivati vse vzroke določenih pojavov, če hočemo vplivati na odpravo nepravilnosti. Navedeno obracunavanje ni toliko sad zlobe, kakor rezultat nepoznavanja ekonomskih in družbenih zakonitosti na določeni stopnji razvoja ali v konkretnih prilikah. Če se n. pr. piše, da so določene pojave v neki direktorji, se s tem ne more dajati prizvok, da so oni glavni in omega in zato tudi vse krivi. To pa žali predvsem organe samoupravljanja. Na eni strani hočemo vedno večjo vlogo organov upravljanja, na drugi strani pa posredno povišujemo direktorje. Iz tega klopčica nasprotij bi se morala izmotavati na bolj precizen, na bolj stvaren način.

Cestokrat se s pavšalno pripombo na voditelje podjetij dejansko krepi birokratske pozicije po podjetjih. V podjetjih imamo tudi računovodje in še druge pomembne predstavnike. Ti so za tisk le prečestokrat povsem v ilegali. Če prisluhnete k razpravam po podjetjih, ugotovite, da je mnogo direktorjev v položaju, da se morajo z vsemi silami in sredstvi boriti proti prevelikim razponom v osebnih dohodkih, torej protistilnim osebnim dohodkom. Pritisik tistih do njega in za njim, je zelo močan. Tu notri so izvirni birokratizma in ta center bi morali razkrljivati in obravnnavati. S tem ne trdimo, da so direktorji imuni do napak, hočem povedati le to, da niso sami in tudi ne vsega močnejši. Za boj proti birokratizmu je potrebno konkretneje navajati organe samoupravljanja, organizacije ZK in sindikate in se morajo bolj konkretno in ofenzivneje vključevati v ta boj.

Nedavno mi je predstavnik nekake ljubljanskega podjetja pripovedoval, da je zanimivo, kako se sčasoma spreminjajo karikature in druge oblike smešnja v nekaterih naših časopisih. Dejal je, da so pred leti smišli predvsem predstavnike podjetij z velikimi osebnimi dohodki, sedaj pa, ko imajo nekateri od tistih, ki to rišejo in pišejo, večje osebne dohodke, kot tisti, ki jih napadajo, obravnavajo predvsem erotiko. To se pa za večino podjetij žaluje. Seveda je potrebno bdeti nad odgovornimi predstavniki podjetij, toda ne z neokusnim napadanjem, temveč predvsem s pomočjo in s konkretnim obravnavanjem negativnih pojavov. Razveseljivo je, da se v pretežni meri piše na pozitiven način in da ta način pisanja odobravata pred-

vsem Socialistična zveza in sindikati. Sem za to, da jasno in glasno povemo, da nosijo direktorji tudi pred družbeno skupnostjo največjo odgovornost ne le za uspešno gospodarjenje, temveč tudi za razvoj v smeri krepitve delavskega samoupravljanja, toda hkrati moramo ugotoviti, da se morajo predvsem z dvojno vrsto sindikatov intenzivneje in bolj borbeno vključevati v probleme, ki jih prinaša razvoj.

III.

V odnosih med ljudmi v proizvodnji in v odnosih teh ljudi so stvari, je srž vsakih proizvodnih odnosov. Glavni faktor proizvodnje niso stroji, temveč živo delo, to je človek. Subjektivni faktor, to je zlasti naše organizacije, lahko uspešno deluje na formiranje novih, socialističnih proizvodnih odnosov le, če razume, da je predvsem od odnosov med ljudmi odvisen odnos do stvari, konkretno do proizvodnje. Vprašamo se tedaj, kaj v današnjih razmerah deluje na odnose med ljudmi, kaj je tisto, ki vnaša socialistično bistvo v te odnose? Tipično za socializem je, da ljudje upravljajo sami s seboj in s proizvodnjo. Delavsko in družbeno samouprav-

ljanje na vseh stopnjah je prvi korak v smeri uveljavljanja povedane socialistične kategorije. Doseči, da bodo vsi ljudje, predvsem organi upravljanja v resnici in popolno upravljali sami s seboj in s proizvodnjo, pomeni, da moramo menjati našo mentaliteto. V marsikaterih podjetjih imamo opravilo predvsem z dvojno vrsto ljudi. Eni so tisti, ki se zadovoljujejo da nekdo drugi misli za njih, drugi pa tisti, ki mislijo, da so poklicani misliti za druge. V obeh primerih gre za določeno zaostalost, oboje se zadovoljuje s starim. Prvi se prepočasno otresajo zaostalosti v splošnem pomenu te besede, drugi pa nočejo ali ne morejo razumeti, da tisto novo velja tudi za njih. V tej drugi skupini se skriva tudi birokratizem. Znotraj obeh skupin pa delujejo mešeni vplivi. Skupina, ki misli, da mora misliti za druge, ovira razvoj prve skupine, prva skupina pa s šibko mero samozavesti in znanja pogojuje mentaliteto druge skupine. Ta gordijski vozol morajo napasti socialistične subjektivne sile po podjetjih in izven njih. Omogočiti moramo proizvajalcem, da se bodo nemoteno razvijali. Za dosego tega cilja pa je potrebno udrihati po bi-

rokratizmu in njegovih predstavnikih in doseči, da se energije in znanje strokovnega in administrativnega kadra v podjetjih v celoti izkoristi za pozitivni razvoj. Za dosego navedenega cilja je nujno, da se potrebuje, ne le vzgajati in konkretno napadati birokratizem in birokrati ter druge slabosti, temveč omogočiti tudi večjo vlogo proizvajalcem in tako ustvariti materialne temelje, ki so nujni pogoj za tak razvoj. Samo dejansko upravljanje in gospodarjenje proizvajalcev lahko sprosti človeka. Iz te sprostitve, iz nje pa se poraja želja in potreba po večjem znanju, po umnem gospodarjenju, po razumevanju celotnih problemov ožje in širše družbene skupnosti. Tako se iz socialističnih proizvodnih odnosov gradijo socialistični družbeni odnosi. Hisa se gradi od tal navzgor, prav tako raste upravljanje od tal navzgor. Čim kvalitetnejše in popolnejše bo upravljanje spodaj, tem bolj bo narastel kvaliteten pritisk navzgor in terjal večje sprostitve, večjo decentralizacijo, manjšo vlogo države. To logiko, to resnico bi morali vsi mi razumeti, predvsem pa organizacija ZK in sindikati po podjetjih in na tem konkretno in čim bolj aktivno delovati.

O DRUŽBENI VLOGI NAŠEGA UČITELJA

(Nadaljevanje in konec)

Ob vsem tem se nam postavlja naslednji zaključek:

Za solo ne more biti odgovoren le učitelj ali učiteljski kolektiv, ampak družba kot celota in ekonomski razvoj družbe ne more biti le domena ljudi v gospodarskih kolektivih, ampak tudi in še posebej šole, učitelja, ker gre za vzgojo bodočega proizvajalca, samoupravljalca. Iz tega vidika je zlasti važno družbeno upravljanje v šolah, dejavnost šolskih odborov. Vzrokovi je več. Jaz bi ob tem problemu podprl nekaj vprašanj za diskusijo. Ne bi govoril o njihovi vlogi, o njihovih kompetencah in nalogah, ker so nam te stvari znane, ali pa si jih lahko preberemo iz zakonitih predpisov. Pač pa bi nakazal tisto, kar po našem mnenju mnogokje predstavlja oviro za njihovo vsebinsko uveljavljanje.

Prvič: vprašanje skrbri in dolžnosti sodočlanja o vsebini pouka, o idejnosti pouka, o izvajanju vzgojnih načel reformirane šole. Ali ni marsikje namesto aktivnega priteganja in poglabljanja v te stvari, čisto čuti rahlo odrajanje od te problematike. Ne bi hotel reči zavestno, morda bolj podzvestno, toda vendar nekako tako: »Češ, kaj pa mi, ali nam lahko po teh vprašanih pomagajo.« Drugič: z njimi dela čisto le upravitelj šole. Ali ne narekuje vsebina njihovih dela večkrat potrebe, da v razpravah na odborih sodelujejo tudi nekateri učitelji - ali morda kdaj celo celoten učiteljski kolektiv. Seveda bi take razprave terjale sistematično predprilavo - analizo - morda prav v zvezi s prvim vprašanjem - toda rezultati takega razgovora bi bili po moje koristnejši.

Tretjič: gledano tako, se upravne odbore ponekod (prav tako kot delavske svete v prvih začetkih in neke še danes) sklicile in uporabljali za tiste formalne materialne odločitve, brez katerih mimo zakonitih predpisov finančno materialne realizacije niso možne. Zato čisto ne poznamo materialne plače in niso prepričani v to, kar naj bi pred drugimi zahtevali ali zagovarjali. Često so kaj hitro drugačnega mnenja, čeprav so za nekaj glasovali.

Četrtič: mnogokje delajo in odločajo bolj pod vplivom sugestije, kot pa postavljajih variant, ali temeljenih osnov za diskusijo. Ni vedno sugestija zadostno jamstvo za pravilno presojo in odločitev.

Petič: vzgoja šolskih odborov, čeprav izvajamo zato tudi čisto vednevedne seminarje, zajema največkrat le predsednike odborov in čeprav so tu podani kvaliteten referat, ne more to nadomestiti tiste vzgoje, ki bi lahko dala neposredna prisedla šolske odbore. Taka vzgoja bi izhajala iz potrebe konkretne vsebinske dejavnosti šolskega odbora, ki jo čuti in jo ima osvojeno učiteljski kolektiv in v praksi jo mora realizirati predvsem upravitelj šole. Tudi v tem je njegova družbena vloga, za katero rabi čas in za katero mu pripada tudi primerna nagrada.

Šestič: in končno je tu poleg, morda, še vrste drugih vprašanj zelo važno kadrovanje. Ne zmanjšujem niti po tem, kot ne po ostalih vprašanih odgovornosti družbe, zlasti pristojnih svetov in SZDL ter ZK, vendar je tu potrebno vse bolj sodočlanje tiste učiteljske kolektiva, kateremu ne more biti vseeno, kdo predstavlja njihov družbeni organ. Zlasti se za vsa ta vprašanja postavljajo zelo resno iz potrebe določanja najboljektivnejših meril, po katerih bomo izvajali delitve sredstev med družbo in šolo. Pri kadrovanju v šolske odbore ne gre le za sposobnost človeka iz vidikov splošne izobrazbe ali stopnje inteligencnosti, temveč tudi za njegovo moralno in družbeno orientacijo in končno čim več bi jih moralo priti iz vrst delavskih kolektivov, kjer se ustvarja materialna sredstva. Tisti pa, ki jih bomo izbrali, naj razumejo, da bodo svojo družbeno aktivnost morali usmeriti predvsem v smeri skrbri za šolo, za njeno vzgojno in materialno plat.

Na koncu bi želel sprožiti še dve vprašanji:

Prvič vprašanje delitve dohodka po delu, ki ga ujavamo sedaj tudi v šole in drugič vrednotenje, oceno družbene aktivnosti učitelja o delitvi osebnega dohodka po učinku.

Začel bom z drugim vprašanjem. Preden pa začnem, moram poudariti, da iznašam mnenja in stališča iz vidika, da je šola popolnoma zasledila predvideni sistemizaciji. Trenutno stanje v mnogih šolah nas seveda marsikje o-

nemogoča, da vse to tako, kot bi principielno bilo prav, izvajamo, ne smemo pa nam zamisliti pravilne orientacije. To nenormalno stanje na šolah moramo odpraviti, prav tu pa je vrsta nalog, ki jih moramo izvršiti. Nedvomno je reševanje materialne plače šole trenutno ena izmed prioritarnih nalog. Tu ne mislim le osebnega dohodka, ampak tudi materialnih pogojev za izvajanje učnega programa in končno tudi primernih stanovanj za učitelja. Kako je torej z oceno družbene aktivnosti učitelja ob delitvi dohodka po učinku? Ali deluje šole, ki imajo ne povišuje izvedeni procent njegove norme, če dela po normi. Smatra se, da je s tem koristno uporabljen njegov prosti čas v skladu s tem, da družba preko svojih organov in organizacij sama sebe vse bolj upravlja. Enako je mogoče v tem smislu tretirati tudi učitelja. Vendar je karakteristika družbene aktivnosti le nekako drugačna. Pogojena je namreč z družbeno vlogo šole, z nalogami, ki sledijo iz reformirane šole, iz stališča zbiranja šole z življenjem in obratno. Gre za to, kar smo v uvodu govorili. Da je nemogoče formirati učena in dijaka za potrebe družbe, če družbenih potreb ne pozna. Teh pa poznati ne more, če jih ne spremlja in če v njih urejanju aktivno ne sodeluje. Nedvomno se bo družbeno aktiven učitelj, kot doslej, tudi v bodoče lahko v mnogem razlikoval v kvaliteti podajanja učne snovi in v neposrednih drugih dejavnostih na šoli od tistih, ki praktično življenja dovolj ne poznajo.

Piše: IVAN ROS

jo, ali jo poznajo le iz teoretskih vidikov. Prav to pa bi lahko in tudi moralo vplivati pri ocenjevanju kulturnega učitelja njegovega dela na šoli. Ne more iti torej za avtomatično prenašanje opravljenih ur v družbenem delu izven šole k uram v šolah, toda gre za vrednotenje tistega dela, ki izhaja iz socialistične prakse in se vnaša v učno snov za socialistične potrebe.

Drugi sklop vprašanj predstavlja delitev dohodka med družbo in šolo in delitve osebnega dohodka v šoli. Ko govorimo o delitvi dohodka med družbo in šolo, skusamo poiskati vsa tista objektivna merila, preko katerih je mogoče najboljektivne vrednotiti vrednost izvedenega družbenega dela v posamezni šoli, ki ga ta družba preko ustanovitve šole dolžna tudi pokriti.

V zvezi s tem sta se nam vsiljevali in ponekod še obstajata dve skrajnosti. Prva je v tem, da se treba upoštevat materialne možnosti komunne, v skrajni konsekvenci torej nekako tako: »Damo lahko toliko, kolikor imamo, ali kolikor pač lahko damo, ker tudi druge rabimo.« In druga skrajnost je v tem, da so nekatere šole izdelale svoje izračune in v odstotkih zahtevale toliko in toliko več, kot so do sedaj prejemale, brez da so poglabljeno ugotovile in utemeljile dejansko vrednost potrebnejših dela, ki ga je treba v šoli izvršiti in tudi nagraditi.

Mi vsi se moramo zavedati, da je sedaj v procesu urejanja teh materialnih odnosov med družbo in šolo in znotraj šole treba upoštevati dejstvo, da ima delo, ki ga naj šola in posameznik v šoli opravi, za družbo svoj pomen, svojo vrednost in tej vrednosti, ki ni majhna, če je seveda tudi vsebinsko kvalitetna, mora slediti ekvivalentna nagrada.

Pri tem ni zanikati dejstva, da smo v nagradjevanju ustreznih kaznov v drugih ustanovah in gospodarskih ter gospodarskih organizacijah, v zadnjem obdobju, karle krenili mnogo naprej in da je tu učitelj, če ne upošteva honorarnega dela, že znatno zaostan v osebnih dohodkih. Tu imam v mislih tiste kadre, katerim se iz več razlogov lahko vzopereja tudi učitelj, ker bi ne kazalo, da se ogledujemo po vsem, torej tudi po tistih primerih, ki predstavljajo anomalijo in uvajanje novega sistema nagradjevanja in ki jih bo treba odpravljati.

Pri urejanju tega problema moramo imeti dalje tudi na vidiku proces, preko katerega bomo mo-

rali vse bolj zmanjševati razlike razponov med učiteljskimi in materialnim delavcem, ne sicer v škodo objektivni vrednosti dela prvega na račun drugega, pa tudi obratno ne, kar pa se vendarle čisto dogaja. Prav delitev dohodka je tista kategorija, na osnovi katere bomo ta zblizanja dosegli.

Ko sem govoril o dveh skrajnostih, ki sta se pojavljali pri urejanju delitve med komunno in šolo, moram povedati še to, da se še tudi danes vse prepočasno lotevajo iskanja, da bi imeli v stanju primerne objektivizacije z učiteljskim kolektivom, ampak da se eni kot drugi z vso prizadevanostjo in konstruktivnostjo lotimo reševanja te naloge.

Ta proces reševanja nas mora pripeljati do tega, kar sem že povedal, da bomo enotno določili, koliko je vredno opravljeno delo v šoli. Drugo je potem, da malo karikiram glede števil in s tem konkretiziram ta problem na primeru, ki bo v naših trenutnih pogojih mogoč, toda čeprav trenutno vendarle jasen.

Zna se zgoditi, da se bomo v vseh naših komunah več ali manj enotno dokopali do stališča, da je delo v naših šolah po objektivnih merilih vredno, recimo 30 ali 40%, več, kot smo ga do sedaj finančirali in obratno, da pa bomo z največjim razumevanjem in možnostmi lahko povečali dohodek šolam, recimo za 30 ali 40%. Toda vedeli bomo, kaj v perspektivi šoli dolgujemo in učiteljski kolektivi bodo vedeli za vrednost svojega dela, tako kot ga cenijo družba, čeprav iz objektivnih okoliščin, ki bodo morale biti obložene trenutno tega nismo v stanju pokriti.

Morda bo ob tem problemu še posebej živahna diskusija. Glede notranje delitve osebnega dohodka in izdelave pravilnikov ne bi govoril. Čeprav je to važno in je potrebno tudi to vzporedno reševati, pa je trenutno vendarle važnejše, da sedaj v prvi fazi ugotovimo, s kakšnim dohodkom bomo razpolagali.

Nedvomno, da je tudi v reševanju tega problema važna vloga upravitelja šole - direktorja. Ne le njegova osebna angažiranost, ampak njegova prizadevanja, da v to delo vključi vse svoj kolektiv na celu s šolskim odborom in da vsi ti delajo v povezavi s pristojnimi organi komunne.

Pa tudi v ostalih nalogah družbene aktivnosti učitelja je važna vloga upravitelja šole. On mora skrbeti in usmerjati delo tako, da se potrebe družbe vnašajo v vzgojni proces. In če hoče doseči to, potem ne more mimo tega, da bi svojega kolektiva po interesih šole in v skladu z interesi posameznika ne usmerjal na družbeno aktivno delo, tudi izven šole. Saj gre v končni fazi za potrebo šole.

Če nekako več ali manj odredimo, da je on poleg pedagoškega usmerjanja tudi faktor povežave in iniciator družbene aktivnosti, potem seveda tu ne odvezamo odgovornosti učitelja kot posameznika, da tudi sam ustvarjalno vodi o vsem tem računa. Gre za kolektivno usmerjanje potreb, za kolektivno razporejanje lastnih sil, gre za delitve dela, za enakomernejše obremenjevanje, nad vsem tem pa vendarle mora bedeti upravitelj. Prav zato ga razbremenjujemo pouka, ker je to njegovo delo važno in zahtevno in ga je nujno pravilno tretirati tudi ob delitvi osebnega dohodka.

Morda so kakva stališča prehuda. Morda na prvi pogled nekoliko idealistična. Se enkrat poudarjam, da sem in da moramo izhajati iz stališča normalnih pogojev v šolah in zato čimprej te normalne pogoje ustvariti.

Prepričan sem, da bo v takih pogojih, ob primerni nagradi, učitelja stalno čutili v družbi aktivnega, ker bo svoj prosti čas rade volje v to smer kot doslej uporabljal.

Zavedati se moramo, da vzgoja ljudi, in ta začne pri otroku, pomeni skrbeti za subjektivni faktor, ki poleg materialnih faktorjev ustvarja nove materialne pogoje tako v prid gospodarske kot v prid negospodarske družbene dejavnosti, v kateri pripada šoli prvo mesto.

MAR SO FESTIVALI PREŽIVELI?

Pred leti so bili festivali zelo priljubljena oblika manifestiranja vrhunskih amaterskih dosežkov na kulturno-prosvetnem področju v določenem časovnem obdobju. Spomnimo se samo uspešnih festivalov v okviru Prekmurškega tedna ali okrajnih gospodarskih razstav in Ljutomeru. Težko bi bilo odrekat tem festivalom družbeni pomen, saj so pomenili učinkovito vzpodbudo za pospeševanje in stimuliranje kakovosti dela naših kulturno-umetniških skupin - od pevskih zborov in dramskih družin do folklornih ansamblov. Kulturni festivali so bili navadno višek izredno živahnega utripanja v kulturno-prosvetnih društvi in posrečena oblika ovrednotenja njihovih najboljših amaterskih storitev.

Ali so danes festivali res že preživeli čas? Morda se boku zdelo vprašanje odveč, ko pa vendar vemo, da imamo pri nas celo vrsto specializiranih festivalov in revij (pulski filmski festival, festival zabavnih popevk v Opatju, poboden festival v Zagrebu, festival jazz glasbe na Bledu, revijo mladinskih pevskih zborov v Celju itd.). Če pa iščemo odgovor na to vprašanje za naše razmere, lahko u-

gotovimo, da sama oblika še vedno ostaja aktualna, da pa je ta pogojena predvsem s spremenjeno vsebino. Festivali v nekdanji zasnovi so pravgotovo preživeli in bi se danes več ne obnesli. Upoštevajmo pri tem samo eno važno dejstvo: močno bolj izoblikovan čut našega občinstva - kakovost posredovanih kulturnih stvaritev. Kljub temu, da pri nas nimamo gledališča ali drugih stalnih kulturnih hiš, je treba vendarle resno računati na sredstva množičnega kulturnega občejanja - radio in zlasti televizijo, ki vse bolj prodira tudi v naše kraje. Zaključek je torej tak: kar je bilo še pred leti v naših razmerah vrhunska amaterska storitev, to danes že več ni, o čemer nas lahko prepriča tudi udeležba na kulturnih prireditvah. Saj podpovprečne staritve niti v kinematografih več nimajo stalnega občinstva!

V naših razmerah je čutili vse bolj potrebo po osveževanju že obstoječih oblik kulturno-prosvetnega dela tudi na podeželju in njih prilagovanjevanju okusom občinstva. Marsikje na primer ugotavljajo, da bo potrebno v naša prizadevanja na pevske in v glasbenem področju prepu-

stiti tudi nove tokove, ki izvirajo predvsem iz zanimanja občinstva in še zlasti mladine. Poleg dosedanjih klasičnih oblik kulturno-prosvetnega ustvarjanja naj bi to delovanje pridobilo tudi na elementih lahkega in zabavnega žanra (lahka in zabavna glasba, zabavne popevke, različna priljubljena tekmovalna: »Pokazi, kaj znaš«, »Spoznavaj svet in domovino« itd.). Nosilec takih prireditev in tekmovalna so bila doslej pretežno mladinska vodstva in le malokatero prosvetno društvo. V tem je tudi iskati vzroke, da te prireditve ob premajhni ali pa celo brez pomoči prosvetnih društev niso bile vedno na dostojni kakovostni ravni in da imamo v marsikaterem prosvetnem društvu še vedno opravka z mrtvim, ker pač ne morejo pridobiti ljudi za aktivno delo v ustreznih strokovnih sekcijah. Na podeželju nam tudi »divje« rastejo razni zabavni ansambli, ki imajo največkrat malo skupnega s pričakovano kakovostjo. Mar smo torej že res dovolj storili, da bi nov val zanimanja in nagnjenj usmerili tudi v sekcije naših prosvetnih društev in ga v njih oplemenitili z večjo ka-

(Nadaljevanje na 6. strani)

PRIZNANJE - PO SMRTI

To se je zgodilo na nekem nedavnem obnem zboru enega izmed prosvetnih društev v Pomurju.

V poročilu o delu društva v minulem obdobju so prebrali tudi to grenko resnico: Med sekcijami našega društva je bila delavna edina godba na pihala, vendar je tudi njeno delo s smrtjo kapelnika prenehalo. Sedaj, sicer pozno, mu na tem mestu izrekamo priznanje za njegov trud in uspešno delo...

Tega ne bi kazalo posebej omenjati, saj je lepo, da so mrtvemu kulturnoprosvetnemu delavcu dali na obnem zboru vse priznanje, ki ga najbrž ni dobil, dokler je še živel in delal.

Pomislek vredno je ob vsem tem je to, da imamo v Pomurju še nekaj strokovnih kulturnoprosvetnih vodij, ki delajo, nekje bolj, nekje manj. Vsem pa je znano, da njihovega dela in truda ne cenimo dovolj, ker ga pravilno ne vrednotimo, čeprav hkrati ugotavljamo, da je gospodarski razvoj s pospešenimi koraki prehitel kulturnoprosvetnega.

Tu lahko priporočamo sami sebi le preobrat v miselnosti, ker res ne kaže, da bi še kdo čakal na priznanje — po smrti.

Več družbene kontrole

V soboški občini ugotavljajo, da je v zadnjem času zelo naraslo število tistih, ki se ukvarjajo s poklicnim šumarstvom.

Številno obrtnih dovoljenj je močno upadlo zaradi v tistih obrtnih strokah, ki so sicer manj akumulativne, vendar potrošnikom še vedno zelo potrebne. Kot glavni vzrok za odpovedovanje obrti navajajo nekateri previsoke davčne obveznosti, vendar pa ta trditve ne ustrezajo resnici, saj je ugotovljeno, da je le 12 odst. obrtnikov navedlo v svojih vlogah ta vzrok. Bistvo problema je prej drugje: namreč v tem, da je s šumarstvom lažje izhajati.

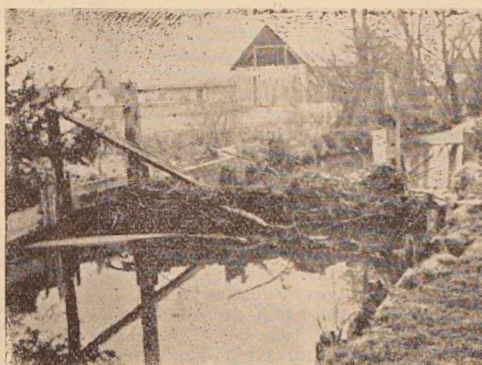
Poseben problem je šumarstvo v socialističnih podjetjih ali izven njih. To šumarstvo se najbolj razpasa v soboški Panoniji pa tudi v nekaterih drugih obrtnih podjetjih. V nekaterih mizarskih delavnicah vodstva podjetij celo legalizirajo tako šumarstvo s tem, da so delavnice v vsem orodjem na voljo zaposlenim v njihove namene enkrat na teden. V zvezi s to vrsto šumarstva se pojavljajo tudi kraje surovin in orodja v podjetjih, s čimer nastaja tudi občutna gmetna škoda, ki pa ostane ponavadi neizterjana od prizadetih.

Kaže, da so vodstva in organi samoupravljanja v nekaterih podjetjih preveč popustljivi do takih pojavov, ki v svoji kompleksnosti predstavljajo že družbeni problem in nimajo prav nič skupnega z načelom dobrega gospodarjenja. Torej tudi na tem področju več družbene kontrole, ki pa naj jo dosledneje uresničujejo predvsem kolektivi sami.

LJUTOMERSKO ZRCALO

Vseeno iz katere strani pridete v Ljutomer, morate ugotovljati, da so ljudje v zadnjih letih obracunalci v marsičem. Ne bi rad našel, koliko hiš, poslovnih zgradb in drugih objektov so zgradili. Tokrat raje nekaj več o tistem, česar se niso napravili in služijo domačinom in priselcem

peljejo v Ljutomer z vlakom. Rekli boste morda, da smo zbrali prav najslabša mesta. Skoraj prav imate. Komaj izstopimo iz vlaka, že se znajdemo v blatu, ki je ostalo od kopanja vodovodnih jarkov. Od daleč si človek nekoliko več obeta od steze med topoli, ki je sveže posuta.

samo za spotiko.

Napravimo kratak sprehod. Da ne bi preveč izbirali, začnimo kar pri železniški postajališču LJUTOMER-MESTO, kjer začnejo pot mnogi, ki se pri-

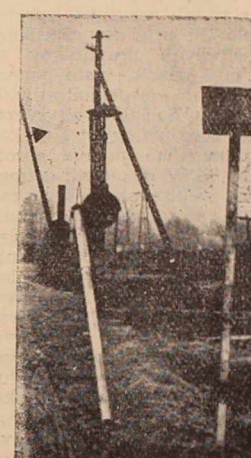
Le kje so staknili takšen neprimeren gramoz? Ko bi ga vsaj malo potlačili z valjarjem, ki že cele mesece kot upokojenec tiči nekje v lopi. Pot mimo »Mizarstva« in trznice, ki pe-

lje skozi »avtobusno garazo« na GLAVNI TRG, ni kdove kako primerna. Malce nenavadno zvemi, da pelje pot skozi avtobusno garazo, vendar je to res. Avtobus, ki vozi na progi Ljutomer-Maribor namreč prežimeva kar pod zidnimi oboki in čaka, da mu bodo našli primernije bivališče. Glavni trg je v tem času pust. Nekaj otrok in psov se podi po parku. Kako prijeten je ta park poleti, sedaj pa je tako pust. Kaj pa boste rekli o izložbah? Menda boste istega mnenja, da le-te nekoliko prenašate, kjer ne bi bilo kakšnega lepaka, ki vabi na ples, veselico in podobno... Nameravate sesti na klopi? Nikar! V Ljutomeru se je namreč uveljavila navada, da zlasti nekateri mlajši ljudje raje sedijo na naslonjalu, na desko za sedenje pa držijo noge. Ni torej čudno, če so deske vedno blatne.

Morda vas bo nekoliko zbudilo v oči, ko boste pogledali kužno znamenje sredi trga. To je ena redkih zapuščen barok in še tako razpada. Že zdavnaj so ga nameravali obnoviti, vendar...

U sedaj smo na ROMOSKI CESTI. O tem predelu Ljutomera ni kaj dosti reči. Stevilna nova po-

slojpa in tlakovana cesta. Pa vendar moramo reči, da je tudi ta predel še poln kontrastov. Malo primerni so tudi nezakriti jarki, po katerih se od hiš izpod hriba pretaka v kanale umazana voda in brozga ter povzroča neprijeten vonj. Ali se ne bi dala zadeva rešiti z namestitvijo kanalov? Nekaj besed bi lahko rekli tudi na račun okolice novih blokov, vendar se raje napotimo po PRESERNOVI CESTI proti železniški postaji. Dotrajani cementni in leseni plotovi na obeh straneh ceste so se že zdavnaj vdali svoji lastni teži in ležijo nagnjeni kot po potresu. Če pa boste tam v bližini Doma TVD pogledali v jarke, vam bo »idila« očitno sedla. Če ste pa ljubitelji

starin, vam bosta nedvomno všeč reklamna napisa mestnega krojaštva in knjižgoveznice, ki nočeta in nočeta izbledeči.

Morda bi se še za čas ustavili v okolici železniške postaje. Tam je nastalo že pravo vozlišče električnih, telefonskih žic. Če se napotimo ob potoku do nekdanjega kopališča, se nam bo kar samo vsililo vprašanje: kaj neki nameravajo s tem? Zajeza je ostala, kakor so jo poleti zapustili kopaleci. Ob kolih in deskah pa se je nabrala precejšnja plast vejčevja, blata in druge navlake, kar skoraj dobesedno zajezuje strugo.

To je bil kratak sprehod po Ljutomeru. Morda bi bilo prav, če bi se še za čim ustavili ob Ščavnici za spomenikom padlim borcem, kjer so nekateri napravili smetišče ali pa še v katerem drugem predelu mesta.

POMURSKI VESTNIK ODKRIVA POMURJE

ZA TA TEDEN SMO IZBRALI JAMNO

Se preden sem izvlekel svinčnik, so mi skušali neka-

Jamna pri Vidmu ob Ščavnici leži prav ob prometni cesti, po obsegu pa bi jo lahko pravzaprav šteli med vasi v miniaturo. Vas namreč nima niti dvajset hišnih števil, zato pa tudi nimajo nobene samostojne vaške organizacije, ampak vaščani sodelujejo v organizacijah pri Vidmu.

teri odsvetovati, češ, da v kraju tako ali tako ne bom izvedel ničesar. Pa mi niso vzeli volje. Sledila so srečanja in živahna kramljanja, v beležki pa se je počasi nabralo kar precej podatkov. Že v začetku sem zvedel, da so v kraju že nekaj živeli napredni ljudje. Tako je na primer že pred kakšnimi 73 leti vaščan Jernej Košar zasnoval pri Vidmu eno prvih bralnih društev, ki je razpolagalo z več tisoč knjigami. Žal pa od knjig ni ostalo skoraj ničesar, saj se jih je večina izgubila in uničila med vojnama. Povedali so mi tudi nekaj drobcev iz okupacije, ko so jih zlasti zastraševali Kozaki, jih včasih tudi hudo pretepali in še marsikaj drugega.

Ko sem se oglašil pri Ani Ferčec, mi je pokazala redko zanimivost: oglati steklenico, ki nosi vgravirano letnico 1793. Kar lepo starost je do-

Na sliki:

Ana Ferčecova s steklenico, ki je stara že 176 let

segla, čeprav ji dober čas niso posvečali prav nobene skrbi. Na steklenici so vgravirani tudi nekakšni simboli ter grb. Posebno zanimivo pa je to, da se steklenica še ni razbila.

Na Jamni pa se nekateri kmetovalci zanimajo tudi za perutinarstvo. Ogledi so se celo za to, da bi v sodelovanju z zadrugo gojili kokoši. V nevezanem pogovoru pa radi povedo tudi katero na račun oljarne v Stari gori. Zlasti jim ne gre v račun, zakaj morajo za izdelavo olja iz olupljenih sončnic plačati 40 dinarjev po kilogramu, za bučno jedra pa kar 70 dinarjev. Jezijo se tudi na račun KG G. Radgona, ki jim je s svojimi vozi precej zdelalo nekatero vaške ceste, ki že tako predstavljajo zelo boleč problem. Cestam bodo morali zaradi vlažnega terena posvetiti veliko dela, zato bo 20 kubičnih metrov gramoz, kolikor imajo v te namene planirane letoš, očitno premalo.

Za konec naj napišem še nekaj besed o kmetijskih na-

črtih v kraju. Razen pogodbenega sodelovanja, ki se je kar lepo uveljavilo, se poslovna enota gornjeradganske zadruge že pripravlja, da bo napravila na območju vasi večji ribezov nasad. Enega so napravili pred dobrim letom. Ob tem pa je potrebno dodati še program KG G. Radgona, ki se pripravlja na urejanje večjih sadovnjakov. Ti bodo namreč deloma zajeli tudi Jamno.

J. S.

Predlog : DVA CENTRA

Minuli teden je bil na Srednji kmetijski šoli v Rakičanu sestanek kmetijskih inženirjev in tehnikov soboškega okraja. V obširnem poročilu inž. Franca Zadravca so se navzoči seznanili s perspektivnim programom razvoja kmetijstva v okraju Murska Sobota.

V zvezi s poljedelstvom je bilo v poročilu poudarjeno, da bo potrebno zaradi spremembe plodoreda zmanjšati površine žitaric in povečati površine krmnih rastlin. Med krmnimi rastlinami bi se naj po-

večale površine detelje in silazne kornuže.

Na sestanku kmetijskih inženirjev in tehnikov je bilo govora tudi o izobraževanju kadrov. Za uresničitev te naloge so potrebna sredstva, zlasti pa predavatelji. Poudarjeno je bilo, da morajo kmetijska posestva in kmetijske zadruge doseči tako stopnjo razvoja, da bodo občutili potrebe po kadru in se same zavzele za izobraževanje svojih ljudi.

Dalje so ugotavljali, da je v minulem letu večina gospodinjstev (Nadaljevanje na 8. strani)

Klub študentov Prekmurja v letošnjem študijskem letu

(KRITIČNE MISLI)

Klub študentov Prekmurja je v sklopu Zveze študentov Jugoslavije politična organizacija, ki združuje študente Prekmurja. Velika večina teh študira v Ljubljani, ker pa jih čedalje več študira v Mariboru in Zagrebu, sta bili tam osnovani sekciji kluba. Sekcija v Mariboru raste vzporedno z razvojem višjega šolstva v tem mestu. Vse kaže, da bo ta sekcija imela že v bližnji bodočnosti pomemben delež v delu kluba. Sekcija pa sta premalo povezani z matičnim klubom v Ljubljani. Krivda je tako ljubljanskega kluba kot sekcij v Mariboru oz. Zagrebu. Kaže, da se bo sodelovanje letos nekoliko izboljšalo, saj sta mu tako sekciji kot klub posvetili na svojih obnih zborih dokaj razveseljujočih besed. Mogoče bo k temu pripomoglo redno dopisovanje, obiski, največ pa skupne akcije doma v Prekmurju ter sodelovanje sekcij v novem klubskem glasilu.

Klub študentov Prekmurja je obenem organizacija, ki pripravlja svoje članke na delo v pomurskem družbenem in kulturnem življenju. O tem je bilo izrečenih že mnogo besed in napisanih mnogo poročil. Sedaj ni več dvoma, da je to osnovna naloga kluba. Ostalo je le še vprašanje, kako jo spraviti s papirja in besed v prakso. Za letošnje leto je zato klub predvidel več razgovorov o problemih domače pokrajine. Pokazalo se je, da člani premalo poznajo svojo domačo pokrajino. V času, ko ta doživlja velike spremembe, pa mladi intelektualci ne more in ne sme stati ob strani. Ta, sedanji študent, bo čez leto, dve sam proizvajalec v svojem domačem kraju, zato se mora že

zdaj spoznati z razmerami in problemi v njem. Predavanja, s katerimi je želel klub to svojo nalogo izpolnjevati, so se pokazala za neokretno, okorelo sredstvo. Tudi Center za marksistično vzgojo v Ljubljani mu s svojimi katedrskimi predavanji pri tem ni mogel bistveno pomagati. Zato se bo klub moral povezati z domačimi političnimi, gospodarskimi in drugimi organizacijami. Te mu bodo lahko nudile mnogo dragocenih izkušenj, mnenj, problemov, ki se z njimi srečujejo, pokazale, kako jih rešujejo itd.

Klub se bo povezal tudi z neposrednimi proizvajalci in upravljalci v tovarnah, kmetijskih zadrukah, se udeleževal sestankov delavskih svetov, organizacij Socialistične zveze, imel posvete v vodilnim upravnim in tehničnim osebjem, pridobile zaključke pa nato predebatiral na svojih klubskih sestankih. Razen tega bo spomladaj organiziral v Ljubljani seminar o družbenem samoupravljanju. Seminar bo namenjen v prvi vrsti študentom višjih letnikov in absolventom.

Klub se bo tudi tesneje povezal z mladino v domači pokrajini. Koristno bo to za oboje: študenti bodo bolje spoznali domačo kulturno, prosvetno in splošno mladinsko organizacijsko problematiko, srednješolcem, vaški in delavski mladini pa bodo lahko nudili svoje poznavanje študijskih razmer v naših mestih, mestno kulturno razgledanost in ne nazadnje svoje že pridobljeno strokovno znanje. Oblik sodelovanja je več: klub si je letos izbral razgovore o študijskih problemih, naši kinematografi, sodobni slovenski literaturi in o drugem, so-

delovanje na raznih proslavah v Soboti in drugod. Prvi tak razgovor bo v začetku februarja o sodobni slovenski poeziji na gimnaziji v Murski Soboti. Če bo tako oblika sodelovanja uspešna, bo klub take razgovore priredil tudi po drugih soboških srednjih šolah. Snovi za take razgovore ne manjka.

Poleg politično-ideološkega dela je najobsežnejše v letošnjem delu kluba kulturno-prosvetno delo. Do takega sklepa so prišli člani kluba ob kritični analizi kulturnega stanja predvsem v Soboti. Člani kluba, ki se kakorkoli bavijo s kulturno-prosvetnimi vprašanji, se nikakor ne morejo strinjati s kulturnim mrtvilom, ki vlada v domači metropoli. Zato se bodo povezali s predstavniki kulturno-prosvetnih organizacij in društev ter skupaj z njimi skušali odkriti vzroke za tako stanje. Obenem bo klub skušal čim bolj zainteresirati svoje članstvo, da pomaga razgibati soboško in sploh pomursko kulturno in družbeno življenje. Klub bo tudi organiziral več gostovanj priznanih kvalitetnih ansamblom. V letošnjem študijskem letu je to že storil ob proslavi 22. decembra, ko je ob pomoči z OO SZDL organiziral nastop evropsko znane folklorne skupine »France Marolt«. Majja oz. junija letos ima klub v načrtu študijski festival v Soboti. Ta festival naj bi prerasel onega, ki je bil pred leti, tako v obsegu kot kvaliteti. Klub bo povabil na gostovanje skoraj celotno študentsko kulturno-umetniško društvo »Akademik« iz Ljubljane. Tako bi

nastopili s celovečernimi programi: pevski zbor »Vinko Vodopivec«, folklorna skupina »France Marolt«, Koroški akademski orkester, dramska skupina »Akademik«. Ostale večere bi izpolnili literarni večer članov kluba, revija slovenskih kratkometražnih filmov, v kolikor ne bo že preli, svečana akademija ipd. Ob tej priložnosti bo imel klub tudi svečano sejo v Soboti. Na njo bo povabil tudi bivše člane kluba prekmurskih akademikov. Razen tega bo klub tudi izdal tiskan zbornik, sličen pred leti izdanemu »Srečanju«.

Letos je bila v klubu ustanovljena tudi dramska sekcija. Njen namen je prav tako v zvezi s kulturnim mrtvilom. Naštdirala bo celovečerno dramsko delo, s katerim bo verjetno sodelovala na festivalu, gostovala pa po vsem Pomurju. Raze ntega bo sodelovala na proslavah, skušala pa se bo povezati tudi z domačo reledno radijsko postajo in naštdirati za njo slušno igro.

Člani kluba bodo pripravili tudi več literarnih večerov, tako za srednješolce, kot za najširši krog občinstva. V pripravi je že tak literarni večer za ožji krog občinstva v Soboti.

Klub bo februarja izdal prvo številko svojega novega glasila. To glasilu se bo bavilo s klubsko, pa tudi pomursko družbeno in kulturno problematiko. Prinašal bo tudi literarne prispevke. Klub bo skušal privabiti k sodelovanju pri tem klubskem, ciklistiranem glasilu vse, ki se bavijo z družbenimi in kulturnimi problemi in ču-

tijo pomanjkanje revalnega tiska v Pomurju. Prav tako bo skušal klub to svoje glasilu čim bolj razširiti med samimi člani kluba ter tako vzpostaviti med njimi in klubom tesnejše vezi. Z njim bo tudi skušal čim tesneje zblizmati matični klub in sekcije. Le te bodo imele v tem glasilu po eno stran, ki jo bodo napolnili s poročili o svojem delu, razpravami o svojih problemih ipd. Prav tako bo klub povabil k sodelovanju tudi pri tem glasilu Priški študentski klub.

Delo kluba v letošnjem letu s tem še zdaleč ni nakazano v celoti. Omenimo samo še najvažnejše. Klub se trudi, da bi čim bolj zboljšal politiko štipendiranja. Skuša povečati sodelovanje med štipenditorji in štipendisti. Kriteriji pri razdeljevanju in povišanju štipendij pa naj bodo: na prvem mestu družbena aktivnost, prosila, šele nato študijski uspeh in premoženjsko stanje. Klub skuša bi tudi za družabno življenje svojega članstva. Decembra je organiziral v Ljubljani tradicionalno »Bujto repo« s plesom. Februarja bo izšel nekam na Gorenjsko, 10. februarja pa je bil VIII. tradicionalni študentski ples z brucovanjem v Soboti, spomlad velik izlet po Prekmurju itd.

Za februar ima klub razen omenjenega brucovanja in izleta v programu literarni večer, posvetovanje s srednješolci, začetek dela dramske sekcije, izdajo 1. številke glasila, ogled nekaterih tovarn v Soboti in posvetovanje s proizvajalci in njih.

Kakor smo videli, je klub organizacija z zelo širokim področjem dela, z velikimi načrti. Spoznajmo zdaj še drugo stran te sli-

ke. Klub je obenem organizacija, ki pri delu ne manjka problemov. Najprej je tu problem članstva, ki iz leta v leto narasta. Sedanje število ocenjujejo skupno s sekcijami na okrog 220 članov. To je samo približno število, kajti popolne evidence skorajda ni mogoče voditi ob napačni predstavi, da je vsak prekmurski študent član kluba in mora niti namena po študiju priti domov. Delo s tako velikim številom članstva je oteženo. Še s pomanjkanjem prostorov, kjer bi vsaj tisti, ki se članstva zavedajo, lahko delali, se sestajali, posvetovali ipd. Zato je klub letos postavil v ospredje problem klubskih prostorov. Z njimi bi bilo omogočeno redno delo celotnega kluba z vsemi oblikami, vaje dramske družine, razgovori, šahovska srečanja, skratka, to bi bil kraj, kjer bi se člani lahko stalno sestajali in tako še bolj povezovali. Seveda so za take potrebe potrebna velika sredstva, ki jih klub skupaj s Priškim študentskim klubom še zdaleč ne zmora. Potrebno pa jih bo nekeje najti, da bo lahko delo v klubu res zadilo. Tudi problem članstva bo s tem rešen.

Razen omenjenih problemov je tu še šolska reforma, ki študenta v veliki meri ovira pri njegovem izvenštudijskem delu. Strogi študijski pogoji ga silijo, da konča študij v najkrajšem času, obenem pa, da dela redno, sproti. Tudi to se že danes pozna v delu kluba. Vendar bodo morali tudi tu študentje najti kompromis med strogo strokovno izobrazbo in široko družbeno-kulturno razgledanostjo.

JOŽE OLAJ

(Nadaljevanje s 1. strani)

formiranost proizvajalcev o načrtih, sklepih in raznih ukrepih, iz česar izvira tudi premajhna možnost sodelovanja in sodelovanja.

Poročilo nadalje poudarja, da v tako kratkem času še ni moč podati splošne podobe o doseženih rezultatih decentraliziranega samoupravljanja, opaziti pa je različne tendence, med drugim tudi pripombe o »zrelosti« delovnih kolektivov oziroma proizvajalcev kot upravljalcev. Poročilo kritično omenja, da so pravilnike o delitvi čistega dohodka in pravilnike o delitvi osebnih dohodkov sprejeli med letom lani le redki kolektivi. Večinoma so bili pravilniki sprejeti šele tik pred koncem leta. V pripravah pravilnikov je bilo moč opaziti vrsto nepravilnosti in nedemokratskih postopkov. Socialistična zveza, Zveza komunistov in sindikati so na take pojave sproti opozarjali. V nekaterih primerih so prepisovali tipске pravilnike, ali pravilnike drugih gospodarskih organizacij, čisto so se izdelali tudi zunanji sodelavci, brez zadostnih dokumentacij, poznavanja razmer in sodelovanja kolektiva.

Poročilo obširno obravnava stanje in naloge v kmetijstvu in v kmetijskem zadružništvu, prav tako pa posveča veliko pozornost delovanju državljanov v družbenem samoupravljanju. Med drugim je omenjeno, da sodeluje v raznih organizacijah vsak 19 prebivalec našega

okraja. Tudi samoupravljanje v zadružništvu je dobilo novo vsebino. Ob oceni dela organov komun pa je rečeno, da so Zbori proizvajalcev premalo obravnavali problematiko gospodarstva, prav tako tudi o vprašanih delitve dohodka in gospodarskih organizacij. Na območju okraja je tudi 135 krajevnih odborov, v katerih sodeluje 1112 občanov. Ti so bili doslej usmerjeni večinoma na reševanje komunalnih zadev, manjše število krajevnih odborov pa je obravnavalo tudi socialna in druga vprašanja svojega območja. Praksa je pokazala, da so zbori volivcev v glavnem potrjevali že dokončano formulirane sklepe, v pogojih hitrega razvijanja komunalnega sistema pa bodo morali imeti ti zbori večji vpliv na splošno politiko komunne.

Poročilo omenja precej obširno tudi stanje v šolstvu, prosveti in kulturi. Posebej obravnava tudi dvojezično šolstvo, kjer so bili doseženi v zadnjih letih pomembni uspehi, medtem ko je po ugotovitvah v poročilu pričelo kulturno delovanje v zadnjih letih nazadovati. Vzrok temu so nekateri bistveni socialni premiki, predvsem v Prekmurju, svoj delež pri tem pa ima elektrifikacija, ki je omogočila v naših vaseh nakup televizorjev in radijskih sprejemnikov.

Ob koncu obravnava poročilo še tisk, založništvo in nekatere organizacijske probleme.

IZDATEN PRISPEVEK OBČANOV

(Nadaljevanje s 1. strani)

nih okrog 20 milijonov dinarjev za negospodarske investicije. Tu gre predvsem za dokončno ureditev šole in zdravstvenega doma v Petrovcih, za gradnjo prizidka pri šoli v Šalovcih, okrog 5 milijonov dinarjev pa bodo znašala sredstva krajevni skupnosti za ureditev raznih komunalnih del. Kakor znano, so v petrovski šolovski občini ustanovili komunalno podjetje, kar bo pomenilo 50 novih zaposlenih.

Znano je tudi, da bo kmetijska zadruga v Šalovcih gradila večjo posnemalnico mleka. Tovarni mlečnega prahu v Murski Soboti bo prodajala sn.etano, odpadno mleko pa bo uporabljala za prehrano živine, saj ima hlev za 200 glav živine. Kmetijska zadruga Petrovci bo vložila okrog 100 milijonov za gradnjo farne brojlerjev z zmogljivostjo 350.000 piščancev letno. Gradila bo tudi svinjake za 4500 bekonov.

Med ostalimi gradnjami velja omeniti dalje novi 6-stanovanjski blok v Šalovcih, začeli pa bodo tudi z gradnjo ceste Mačkovci—Šalovci. Upajo, da bo letos ureden odsek Mačkovci—Stanjevci. Za to gradnjo bo prispeval občinski ljudski odbor okrog 3 mi-

lijone dinarjev, vsako zasebno kmetijsko gospodarstvo pa bo dalo po 2 dni prostovoljne delovne sile. Pri tem bo morala svoje prispevati tudi občina M. Sobota na odseku Mačkovci—Stanjevci, in sicer na svojem območju, medtem ko bo kmetijska zadruga v Šalovcih morala letos pričeti z urejevanjem okrog 100 ha velikega plantaznega nasada. Če drugega ne, bodo morali letos pohiteti vsaj z začetnimi deli.

1. aprila bo začela z delom nova mizarska delavnica v Petrovcih, kar pomeni zopet 50 — 60 novih zaposlenih v tej občini. Krajevne skupnosti bodo letos uredile cesti Adrijanci — Markovci in Sulinci — Martinje. Občina bo na obe cesti navozila gramoz, medtem ko bodo delovno silo prispevali občani sami. Zdjaj pa že teče v občini nabiralna akcija za nakup rentgenske aparata za zdravstveni dom. Pričakujejo, da bodo občani prispevali 3 in pol do 4 milijone dinarjev.

Kar zadeva vaške oziroma gasilske domove, bodo krajevne skupnosti dogradile letos domove v Domanjševcih, Stanjevcih in Krplivniku, novega pa nameravajo zgraditi v Panovcih. Bj.S.

OD DEKLARIRANJA K PRAKSI

(Nadaljevanje s 1. strani)

Pomembna je bila zlasti ugotovitev, da uveljavljanje novega sistema dohodkov in decentralizacije delavskega upravljanja še ni prineslo zaželenih rezultatov v tistih gospodarskih organizacijah, kjer so sprejemanje pravilnikov zreducirali na čisto formalno stvar, kjer ta družbeni akcija ni izvirala iz notranjih potreb in specifičnih pogojev kolektivov. Mnoga podjetja je zateklo začetno uveljavljanje novega sistema tudi nepravilne in so potem pač na hitro roko sestavila nekaj, da bi tako ugodila zakonskim predpisom. V Pomurju je bilo pripravljenih za ta akt samo okrog 35 odst. gospodarskih organizacij, ki so že poprej uveljavile akordne, normne in druge sisteme, opravile analitsko oceno delovnih mest itd. Zato prehod na novo ni bil posebno težaven problem zanje. Na startnih pozicijah, ki so ponekod še šibke in nedograjene, je torej potrebno smelo nadaljevati in na osnovi dosedanjih pozitivnih izkušenj dopolnjevati novi sistem delitve dohodka v podjetjih. Za stalnost in tudi za trenutno aktualnost tega ukrepanja govorijo več gospodarskih momentov: ponekod nesorazmerje med najvišjimi in najnižjimi prejemki zaposlenih, disproporcija med naraščanjem osebnih dohodkov na eni in proizvodnosti na drugi strani itd. Podatki iz 37 analiziranih podjetij v soboški občini kažejo, da bo potrebno z izpopolnjevanjem sistema delitve dohodka še marsikje ustrezneje vkladiti ta sorazmerja.

Glede decentralizacije de-

lavskega upravljanja je bilo na posvetovanju naglašeno, da se to ni moglo vsebinsko še dovolj razstrti v podjetjih, kjer so vodilni ljudje samo deklarativno razglašali njegove prednosti, v praksi pa premalo, da bi tudi resnično zaživelo; ta odklon se kaže zlasti v tem, da se posamezniki še vedno oklepajo tistih pristojnosti, ki že zdavnaj sodijo v okvir odločanja delavskih organov, in da je še preveč skoposti tudi pri zagotavljanju materialnih osnov temu upravljanju. Svet ekonomske enote, ki na primer ne razpravlja in dokončno odloča o amortizacijskih sredstvih, se pač ne more uveljavljati kot resničen upravljalec! Čeprav se je v nekaterih podjetjih soboške občine (»Pomurski tisk« Kmetijska zadruga M. Sobota itd.) decentralizirano samoupravljanje že razmeroma dobro uveljavilo, pa so glede materialnih osnov tega upravljanja domala povsod še na slabem. Obstaja še celo neupravičena bojazen pri prenašanju teh pristojnosti na delavske svete ekonomskih enot in drugih obračunskih enot. Prav tako se v decentraliziranem upravljanju vse preveč gremo samo za pravice, premalo pa za dolžnosti, čeprav bi moralo biti tako, da se prav skozi uresničevanje dolžnosti in urejanje različnih problemov čutiljo tudi pravice neposrednih upravljalcev.

Zaskrbnjujoče je tudi odpor proti novim strokovnjakom v nekaterih podjetjih; to ni samo trenuten, temveč tudi daljnosežen pojav, ki se kaže ponekod tudi v pomanjkanju

Mar so festivali

preživeli

(Nadaljevanje s 4. strani)

kovostjo? Mimo novih tokov, če že tako imenujemo spreminjene potrebe in želje občinstva, pač ne moremo, sicer bomo še naprej ugotavljali, da s pevskim zborom ne moremo nikamor naprej, da nam glasbene sekcije stagnirajo itd. Torej več prožnosti in poslušaja za potrebe občinstva tudi v naša prosvetna društva!

V ambientu izoblikovanih zahtev občinstva in v pogojenosti z njegovim izostrenim čutom za kakovost bi bil nekakšen osrednji kulturni festival tudi v naših razmerah še kako potreben, saj bi bil predvsem spodbuda in stimulacija za osveževanje in večjo kakovost v ustanjalnem delovanju naših prosvetnih društev. V tem pa bi našel festival tudi svojo družbeno upravičenost. -sk

Občni zbor lani osamosvojenega TVD »Partizan« v Krogu je prav gotovo doslej najbolj uspešen obracun enoletnega plodnega delovanja telesovzgojne organizacije v soboški občini. Društvo je lani zelo napredovalo. Zgradili so

ZA OBSTANEK V SCL

Ob udeležbi predstavnika Nogometne zveze Slovenije in predstavnikov številnih družbenih in telesovzgojnih organizacij je bil v nedeljo v Murski Soboti letni občni zbor Nogometnega kluba »Sobota«. Obširno poročilo v lanskem delovanju kluba, njegovih uspehih in problemih je imel sekretar Vlado Cvetko, v živahno razpravo pa so posegli tudi številni gostje. Ob zaključku zбора so izvolili novo vodstvo kluba.

Osnovni moto razprave na občnem zboru je bil: kako zagotoviti prvemu moštvu ustrezne gnotne pogoje za nadaljnje uspešno tekmovalno v slovenski nogometni konkurenci. Klub je namreč ob zaključku poslovnega leta zasedel v dokajšnje finančne težave, predvsem zaradi tega, ker je moral vložiti okrog 3 milijone din v novo pomožno igrišče. V te namerje je porabil tudi dotacije, ki so mu bile dodeljene za funkcionalno delovanje. Na zboru so se zavzeli za to, da je potrebno tudi finančni problem NK »Sobota« uspešno rešiti prek namenskega občinskega sklada, v katerega bi lahko zlasti gospodarske organizacije vlagale določena sredstva za

investicijske potrebe kluba in sploh za gradnjo športnih objektov.

Na zboru so tudi ugotovili, da ob zagotovitvi ustreznih gnotnih pogojev ni večje bojazni za izpad prvega moštva iz SCL, čeprav je trenutno v nevarni coni. Moštvo so v zadnjem času dokaj pomladili, saj znaša povprečna starost igralca 23 let. Na zboru so povelili tudi zavzetost ostalih moštev: zlasti mladinskega, ki je doseglo v republiškem merilu častno peto mesto, drugega in pionirskega moštva, ki ima letos zelo ugodne pogoje za osvojitve naslova prvega Pomurja v svoji konkurenci.

Razpravljali so tudi o nekaterih nezdarih pojavih v slovenskem nogometu in posledicah takih razmer za domači klub, se zavzeli za odstranitev teh pojavov, za dokončno ureditev nogometnih igrišč, ki ne služijo samo temu klubu, marveč tudi številnim drugim podveznim klubom, posebno tega za udeleževanje vzgojno prizadevanje v klubu, da se v bodoče ne bi več ponavljali sicer dokaj osamljeni primeri nezdarih športnih odnosov in izpadov posameznikov. Na zboru so tudi go-

vorili o vzgoji občinstva, ki naj bi v bodoče še bolj vzpodbujalo moštvo k uspehu na domačem igrišču, vendar pa naj bo boljše, vedno na športni ravni, zato pa je potrebno napraviti konec nešportnemu početju redkih prenapetev, ki s svojimi neprimerimi gestami na igrišču ugodijo klubu več škodujejo kot koristijo.

Vse okrog »Partizana«

Na občnem zboru TVD »Partizan« v Bogojini so ugotovili, da je sicer mlado društvo doseglo v preteklem letu prav ugodne uspehe, kljub temu, da se je sicer moralo boriti z nekaterimi osnovnimi problemi. Določili so si tudi pester delovni program. Tako bodo ustanovili v tem letu še sekcije za odbojko, roketmet, namizni tenis in šah. Pomemben je tudi sklep, da se bodo okrog TVD »Partizan« strnile vse vaške organizacije, med drugimi prosvetno društvo in strelska družina. Ze doslej je bila namreč v Bogojini praksa, da sta TVD »Partizan« in prosvetno društvo tesno sodelovala pri uprizarjanju dramskih del. Od krajevne skupnosti pa pričakujejo, da bo razširjenemu društvu čimprej omogočila uporabo za uspešno delo prepotrebnih prostorov.

Prijateljsko srečanje

SLOGA (Čakov.) : SOBOTA 5 : 5

V nedeljo sta se srečali v Murski Soboti enajstorici gostujoč Sloga iz Čakovca in domačega kluba. Kljub vodstvu gostov v prvem polčasu, so domačini izšli neodolčen rezultat. Tekmo so naši nogometaši odigrali v znamenju priprav za spomladanski start v SCL.

USPEŠEN ZAČETEK RADENSKIH STRELCEV

Člani radenske strelske družine so doslej sodelovali že na dveh tekmovalnih v Pomurski strelski ligi. Uspehi, ki so jih dosegli v svoji skupini, so nedvomno zadovoljivi. Na prvem tekmovalnem so dosegli 1649 krogov, na drugem pa 1669. Kaže, da imajo vse pogoje za osvojitve naslova prvega v svoji skupini. -js-

gah. Letos bodo še povečali število članov in ustanovili tudi odbojarsko sekcijo. V Krogu imajo tudi brodersko društvo, ki pa zadnja leta komaj životari, zato so se na zboru zavzeli za združitve tega društva in strelske družine s TVD »Partizan«. Velikopotezen je tudi načrt društva za asfaltiranje roketnega igrišča, kar nameravajo uresničiti v bodoče z organiziranimi delovnimi akcijami mladine in raznimi prireditvami. Tako bo v Krogu prvo slovensko podeželsko društvo, ki bo imelo tudi asfaltirano športno igrišče. Na zboru so se zavzeli za večjo discipliniranost aktivnih članov; nedisciplinirane igralce bodo česteje opozarjali na njihove slabosti in jih v skrajnem primeru tudi izločili iz svojih vrst.

si manjši športni stadion z igrišči za odbojko in roketmet ter atletske naprave. Igrišče so obdali tudi z ograjo. Posebno ugodne uspehe so dosegli roketmetu, saj imajo kar pet moštev, ki so tekmovala v ustreznih pomurskih ligah. Letos bodo še povečali število članov in ustanovili tudi odbojarsko sekcijo. V Krogu imajo tudi brodersko društvo, ki pa zadnja leta komaj životari, zato so se na zboru zavzeli za združitve tega društva in strelske družine s TVD »Partizan«. Velikopotezen je tudi načrt društva za asfaltiranje roketnega igrišča, kar nameravajo uresničiti v bodoče z organiziranimi delovnimi akcijami mladine in raznimi prireditvami. Tako bo v Krogu prvo slovensko podeželsko društvo, ki bo imelo tudi asfaltirano športno igrišče. Na zboru so se zavzeli za večjo discipliniranost aktivnih članov; nedisciplinirane igralce bodo česteje opozarjali na njihove slabosti in jih v skrajnem primeru tudi izločili iz svojih vrst.

le kvalifikacijske tekme okrajnih prvakov za vstop v SCL, saj bi se prvakovi podkonskih lig avtomatično uvrstili v višji kakovostni razred, medtem ko bi se zadnja moštva v SCL uvrstila v podkonske lige. Ustanovitev teh lig naj bi pripomogla tudi k večji kakovosti slovenskega nogometa.

ZANIMIV PREDLOG

Na nedavnem letnem občnem zboru NK »Sobota« je predstavnik NZS posredoval zanimiv predlog za ustanovitev podkonskih nogometnih lig v Sloveniji. Govora je bilo o dveh ali treh ligah, ki bi jih ustanovili že pred letošnjim jesenskim tekmovaljem v SCL. Z ustanovitvijo predlaganih podkonskih lig bodo v bodoče odpad-

Radenci pred gradnjo velikega strelišča

Zvedeli smo, da se strelska družina Slatina Radenci v tem času pripravljajo na gradnjo največjega pomurskega strelišča za lokalno puško. V programu imajo namreč gradnjo z desetimi strelskimi mesti, spodnje prostore pa nameravajo uporabiti za mladinske športne namene. Priprave hitro potekajo, zato računajo, da

bodo strelišče lahko v veliki meri dokončali že letos.

Za gradnjo tega strelišča so se odločili na nedavnem občnem zboru družine, vendar ne samo zaradi tega, ker radenska družina strelišča sploh ni imela, ampak tudi zaradi turističnih razlogov. Prav zato so naleteli še na večje razumevanje kolektiva Zdravilišča, ki jim je pri gradnji obljubil pomoč. Ne gre pa prezreti tudi pripravljenosti organizacije ZROP, sindikalnih podružnic Zdravilišča, Turističnega društva Radenci in drugih, ki so obljubili pri gradnji prispevke v denarju. Veliko razumevanje pa so za to gradnjo pokazali tudi nekateri kolektivi, kakor KZ Radgona, VG Kapela, Gornjeradgona opekarniško podjetje in drugi, ki so pripravljali pomagati z raznimi prispevki. In če dodamo še to, da so tudi okoliški kmetje doslej prispevali veliko lesa, potem smo povedali dovolj, da so priprave za to gradnjo zares nagle in resne. Pri tem pa imajo nekateri posamezniki velike zasluge, med njimi je nedvomno treba pomeniti Antona Matekoviča, ki se je izkazal kot vnet organizator.

Z gradnjo tega objekta bodo začeli že v kratkem času. Pri tem bodo organizirali zlasti člane mladinskega aktiv, ki bodo uporabljali spodnje prostore, in pa člane o-

VEČ TEČAJEV ZA JUDOISTE

Pri soboškem TVD »Partizan« je nekaj let deluje judo sekcija, ki dosedaj še ni pokazala pričakovanih uspehov, vendar pa je kljub številnim težavam storila že mnogo za popularizacijo tega nadvse lepega in zdravega športa.

Letos bo sekcija pod strokovnim vodstvom izvedenca priredila več tečajev. Pričetek prvega tečaja bo že 17. februarja ob 17. uri v Domu soboškega »Partizana«. Vsi, ne glede na spol in starost, ki se želijo seznaniti in naučiti raznih obrambnih in športnih spretnosti iz juda in jiu-jitsa, se lahko redno vpišejo v tečaje pri vodstvu sekcije. Ob zaključku tečaja bodo običajni izpiti. -s

POLET POLETOVCEV

Na II. osnovni šoli v Murski Soboti obstoja že tretje leto šolsko športno društvo »POLET«. Društvo ima več sekcij: roketmetno, košarkarsko, atletske, sekcijo za orodno telovadbo, namizni tenis, judo, mali nogomet in druge. Delovanje teh sekcij je zelo živahno, pa tudi število članov se je v zadnjem letu povečalo. Najdelavnejši sta sekciji za roketmet in letnem in košarka v zimskem času.

Rokometna sekcija je organizirala mednarodno rokometno tekmovalje za jesenskega prvega. Pri pionirskih je osvojila naslov prvega ekipa 8a razreda, pri pionirskih pa ekipa 8b razreda. Podobno tekmovalje bo ta sekcija organizirala tudi spomladi.

Ne zaostaja pa tudi sekcija za košarko. Ta je pripravila mednarodno tekmovalje v košarki. Podobno kot v roketmetu sta ekipi 8a pri pionirskih in 8b razreda pri pionirskih pokazali boljši tehnično znanje in zaslužen osvojili prvo mesto.

Vendar ne smemo pozabiti še ostalih sekcij, ki prav tako pridno delajo in se trudijo, da bi dosegle čim ugodnejša mesta na tekmovalnih. Sekcija za orodno telovadbo bo v kratkem organizirala mednarodno tekmovalje na orodju.

Šolsko športno društvo POLET se je vključilo v tekmovalje Jugoslovanskih pionirskih iger in si že tudi sestavlja podrobnejši načrt, ki ga bo uresničeval v tem letu. Majda TOPLAK

Nepričakovana zmaga Rakičana

V nedeljo se je v Pomurski košarkarski ligi zavrtelo v članski konkurenci že deveto kolo, medtem ko so moštva v preteklem tednu odigrala zaostale tekme iz osmega ali prvega kola spomladanskega tekmovalja.

Največje presenečenje v začetku spomladanskega tekmovalja je prav gotovo nepričakovana zmaga moštva SKS iz Rakičana nad ekipo SSTV iz Murske Sobotice. Rakičanci so se tokrat ves čas

pripravljenosti za štipendiranje bodočih vodilnih kadrov. Mnogo več bo potrebno storiti tudi za izobraževanje že obstoječega kadra v naših podjetjih. Pri tem ne gre samo za izobraževanje delavcev na delovnem mestu, v okviru izobraževalnih središč, klubih mladih proizvajalcev itd., marveč tudi za družbeno gospodarsko izobraževanje predelavcev in vodij ekonomskih enot, torej ljudi, ki sedaj še čisto obravnavajo in nešujejo probleme v proizvodnji in med proizvajalci v ozkih tehnokratskih zaprtih okvirih.

Letos bo pomurski roketmet pridobil večje število novih sodbikov, ki bodo usmerili svoje strokovno delovanje predvsem v bodoče občinske roketmetne lige. V nedeljo je v Ljutomeru uspešno opravilo izpite za roketmetne sodbike osem kandidatov. V torek so v Murski Soboti končali sodbiki tečaj, katerega je obiskovalo pet kandidatov, večinoma iz Gornje Radgone.

Strelci v Kobilju

Člani Strelske družine v Kobilju se že precej časa marljivo pripravljajo na bližnje tekmovalje. V prvih dneh marca se bodo namreč pomerili z resnim nasprotnikom — tekmovalno ekipo iz Murske Sobotice. Teg srečanja se zlasti veselijo strelci-pionirji, saj pričakujejo, da jim bodo gostje prikazali obilo športnega znanja in veščin. Za kobiljsko tekmovalno ekipo bo predvidoma nastopil tudi domačin Avgust Kovač, občinski strelski prvak v članski konkurenci. Č.l.

konkurenci — prvo garnituro Elana, čeprav z najmanjšo razliko v koših.

Na košarkarskih igriščih so bili doseženi naslednji rezultati: I. kolo: SSTV : Rakičani 66:60 (24:29), Elan II : Agroservis (bivši SURS) 30:29 (24:29), Elan I : Sloga 115:46 (11:22), IX. kolo: Elan I : Graficar 50:49 (20:15), SSTV : Elan I 71:45 (30:21), Sloga : SKS 51:55 (27:22), Agroservis : ESS 22:89 (8:42).

V pionirski košarkarski ligi so prve spomladanske tekme minile v znamenju pričakovanih zmag favoritov, zlasti še prvega moštva Mladost. Rezultati: Mladost A : Mladost C 57:7, Mladost B : Mladost A 16:62, Mladost B : Polet A 32:28, Mladost C : Polet B 14:20.

NOVI ROKOMETNI SODNIKI

Ti bodo predvsem okrepili sodniški kader v radgonski občinski ligi. V ponedeljek so v Murski Soboti uspešno končali tečaj za roketmetne sodbike s srednjih šol. V soboto bodo priredili podoben tečaj v Rogoševcih na Goričkem. Tudi na soboški SSTV je uspešno opravilo izpite za roketmetne sodbike 19 dijakinj in 20 dijakov.

Na tej šoli so preteklo soboto priredili že II. uradni dvoboj v šahu med dijaki in upravo šole. Igrali so po dvojnem sistemu. Zmagali so starejši tekmovalci z rezultatom 5:1. Izidi posameznih partij: Titan : Glazar 2:0, Sečko : Lilič 2:0, Gašpar : Gerić 1:1.

Po prvih poskusih izdajanja ciklostiranih brošur o posameznih važnejših športnih dogodkih razmišljajo na soboški SSTV tudi o rednem izdajanju ciklostiranih mesečnega glasila, v katerem bi poleg športne kronike objavljali tudi literarne prispevke dijakov, poročila o delovanju raznih organizacij in krožkov na šoli, uganke, drugo zabavno čtivo itd. List bo predvidoma začel redno izhajati marca ali aprila.

V nedeljo ob 14. uri bo v telovadnici soboške ESS II. tekmovalne roketmetne za prvenstvo Pomurja v namiznem tenisu. Tekmovala bodo moštva in posamezniki.

V soboto in nedeljo bo v Murski Soboti tečaj za republiške sodbike hokeja na travi. Tečaj bo na sedežu SSTV, predavali pa bodo hokejski strokovnjaki iz Zagreba.

V semestrskih počitnicah je šolsko športno društvo SKS iz Rakičana priredilo tečaj za smučarje. Deset udeležencev tečaja je preživelo deset dni pod Uršljo goro na Korškem. Udeležili so se tudi korškega smučarskega tedna. Zelo ugoden uspeh je dosegel predvsem Jože Siherle. Tekmoval je v nočnem slalomu in zasedel peto mesto.

V prihodnjih dneh se bodo na SKS v Rakičanu pomerili med seboj profesorji in dijaki. Tekmovali bodo v šahu, roketmetu, košarki, odbojki, streljanju in namiznem tenisu. Za to tekmovalje je zlasti med dijaki veliko zanimanje.

Dijaki, ki so že prehodili Prekmursko transverzalo, bodo ob dnevu žena krenili na pot še po južni pomurski transverzali. O. Dež

Dijaki na Kmetijski srednji šoli v Rakičanu se usposabljajo poleg rednega pouka še s praktičnimi vajami. Tako se čijo ravnati s traktorji, kakor tudi z raznovrstnimi traktor-skimi priključki. Z ozirom na specializacijo šole se živinorejski oddelki v okviru praktičnih vaj seznanjajo z vsimi potrebnimi ukrepi živinorejske proizvodnje, medtem ko poljedelci spremljajo proizvodnjo skozi leto na podlagi raznih poizkusov. Poleg tega imajo priložnost spremljati uvajanje kooperacije in raznih agrotehničnih ukrepov po svetu na podlagi poučnih filmov. Filme vrtilo društvo Ljudske tehnike dvakrat tedensko.

Na sliki: Dijaki pri praktičnem pouku na traktorju

VESTI

VERZEJ — V ponedeljek je bila v Verzeju konferenca KO Socialistične zveze, s katero je bil tudi hkrati zaključek konference v Ljutomeru občini.

Na konferenci so navzoči izrazili željo, da bi v Verzeju ustanovili osemletno šolo, govorili pa so tudi o programu vaše skupnosti ter o prispevku občinskega ljudskega odbora za dograditev gasilskega doma v Verzeju.

CANKOVA — Krajevni odbor Socialistične zveze na Cankovi je 2. tega meseca ustanovil šiviljsko in krojaško krpalnice. Predvidevajo, da bo servis začel delovati s 15. februarjem.

CANKOVA — V prostorih krajevnega urada na Cankovi so uredili sobo, v katerem imajo nameščen televizijski sprejemnik. V času, ko ne bo programa, bo soba služila za klubsko delo mladine. V sredo zvečer je mladina pripravila klubski večer v počastitev obletnice smrti Franceta Prešerna.

GORNJI PETROVCI — V ponedeljek je bila v Petrovcih konferenca za družbeno aktivnost žena. Na konferenci so sestavili program dela za letošnje leto ter med drugim razpravljali o tem, kako razbremeniti kmečko delo, da bi se lahko posvetila družbeno političnemu delu na vasi. Dalje so kritično ocenili tudi dosedanje delo šolskih mlečnih kuhinj.

PETROVCI — 14. tega meseca bo v Gornjih Petrovcih sešatek predstavnikov gospodarskih organizacij. Razpravljali bodo o problematiki gospodarstva ter o nadaljnjem razvoju gospodarstva v občini.

PETROVCI — V ponedeljek je bil v Petrovcih sešatek kmetijskih tehnikov, na katerem so razpravljali o dosedanjem delu ter o pripravah za spomladansko sejo. Kmetijski tehnik bi naj strokovno pomagali kmetijskim zadrugam zlasti pri spomladanski setvi, po vaseh pa bi naj organizirali predavanja, z nasveti pomagali kmetom pri izbiri umetnih gnojil itd. Dalje so na seji govorili tudi o razvoju sadjarstva v občini. Spomladi bodo začeli urejati 150 ha plantažnih sadovnjakov. Zasadiit nameravajo v prvi vrsti hruške.

MURKA SOBOTA — V petek je vodstvo Studijske knjižnice ob pomoči OLO priredilo seminar za knjižničarje iz Pomurja. Udeleženci seminarja so se seznanili z vlogo napredne knjige v naši socialistični družbi, tehniko poslovanja knjižnic in z vsebino novega Zakona o knjižnicah.

PETROVCI — V Turističnem domu v Petrovcih bo 4. marca maškerada. Najboljše maske bodo nagrajeni. Tudi 5. in 6. marca bo v Turističnem domu v Petrovcih ples. Vse te zabavne prireditve bo organiziral domače Turistično društvo ob zvokih Goriških fantov.

Znano je, da je Turistični dom v Petrovcih vedno odprt, nudi pa poleg pristnih domačih jedil in dobre kapljice tudi prenočišča. Dom obiskuje vedno več turistov iz M. Sobote in drugod.

KRUPLIVNIK — Kakor smo zvedeli, bo gasilsko društvo v Kruplivniku priredilo v nedeljo »borovo gostiuvanje«. Z dohodki te prireditve nameravajo kupiti novo motorno brizgalno.

VIDEM — Kmetijska zadruga G. Radgona namerava spomladi zgraditi na območju poslovne enote Videm v Kraljevcih poldrugi hektar sadovnjaka. Istosčasno bodo uredili tudi ribezov nasad na Jamni.

M. SOBOTA — V teh dneh so po vseh občinah seje komitejev LMS, na katerih razpravljajo o nalogah in delu mladine po kongresu. Čez nekaj dni pa bodo po občinah začeli prirediti seminarje za vodstva aktivov in člane komitejev.

BERKOVCI — Gasilsko društvo Berkovci pri Vidmu je v drugi polovici januarja začelo tečaj za izprašane gasilce. Tečaj obiskuje 10 članov društva, predvsem mladincev.

SELISCI — Tudi gasilsko društvo Selisči je po dolgem času pripravilo družabno prireditev. V nedeljo namreč nameravajo prirediti predpustno zabavo z maškerado. Dohodke te prireditve bodo uporabili za dograjevanje doma, ki je zgrajen le v surovem stanju.

MURSKA SOBOTA — Okrajni odbor SZDL Murska Sobota je sklical za torek prvo redno sejo okrajnega odbora Jugoslovanskih pionirskih iger. Na tej seji bo odbor sprejel program dela ter izvolil razne komisije, ki bodo delale vse leto. Kot smo že poročali, so letošnje (JPD) Jugoslovanske pionirske igre namenjene telesni vzgoji mladim. To bo velika akcija, ki bo potekala v našem okraju vse leto. Akcija ima tekmovalni značaj, zato bodo ob zaključku nagrajeni pionirski in mladinski aktiv, kakor tudi odbori in posamezni družbeni delavci za najuspešnejše opravljene naloge. Tekmovanje se bo odvijalo po etapah. Prva etapa bo trajala do prvega aprila in bo zajela zimske športne prireditve, v drugi etapi so na sporedu spomladanske dejavnosti, ki vključujejo teden mladosti in bodo trajale do prvega junija. Tretja etapa obsega poletno obdobje do prvega septembra in nato še četrta zaključna etapa do 29. novembra.

M. SOBOTA — V ponedeljek bo seja sveta za šolstvo pri okrajnem ljudskem odboru. Svet za šolstvo je na to sejo povabil vse ravnatelje šol in predsednike šolskih odborov srednjih šol. Na seji bodo obravnavali predlog predračuna in investicije za tekoče leto na področju šolstva.

Tedenski koledar

Petek, 16. febr. — Danilo
Sobota, 17. febr. — Silvin
Nedelja, 18. febr. — Dragoslava
Ponedeljek, 19. febr. — Miroslov
Torek, 20. febr. — Leon
Sreda, 21. febr. — Irena
Četrtek, 22. febr. — Marjeta

KINO

MURSKA SOBOTA — od 16.—18. febr. ameriški barvni kinemas-kopski film: »Mačka na vroči pločevinasti strehi«; od 19.—20. febr. libanonski film: »K ne-znanemu«; od 21.—22. febr. angleški film: »Kratko srečanje«.

VELIKA POLANA — 18. februarja češki barvni film: »Pokorno javljam«.

BELTINCI — od 17.—18. febr. angleški film: »Mož, ki ga ni bilo«.

GORNJA RADGONA — od 17.—18. febr. italijanski barvni vstavision-ski film: »Vojna in mir I. del«; od 21. do 22. febr. italijanski barvni vstavision. film: »Vojna in mir II. del«; 16. februarja izredni film za mladino: »Risanke«.

VIDEM OB SCAVNICI — od 17. do 18. febr. francoski film: »Tatovi draguljevi«.

KRIŽEVCI PRI LJUT. — od 17. do 18. febr. ameriški kinemas-kopski film: »Prekinjena melodija«; 21. febr. nemški film: »Jazz, ljubezen in pesem«.

SALOVCI — od 17.—18. febr. zapadno nemški barvni film: »Kralj čardaša«.

LJUTOMER — od 17.—18. febr. italijansko-francoski vstavision-ski film: »Evropa ponoči«; od 21.—22. febr. francoski nemški film: »Napoleonov oficir«.

DEZURNA SLUŽBA

Od 17. do 23. februarja 1962 bodo opravljali nedeljsko in dežurno službo naslednji zdravniki:

17. febr. — dr. Udovč
18. febr. — dr. Udovč
19. febr. — dr. Sedlaček
20. febr. — dr. Udovč
21. febr. — dr. Sedlaček
22. febr. — dr. Udovč
23. febr. — dr. Udovč

Uprava Mizarstva in Zage Crnci-Apače razpisuje prosto delo mesta

SEFA KOMERCIJALE

Pogoj: komercialna ali sred. ekonomska šola z enoletno prakso na takem delovnem mestu, ali srednja izobrazba s triletno prakso na takem delovnem mestu. Osebnih dohodkov po Pravilniku o delitvi čistega dohodka. Ponudbe poslati do 15. II. 62 na upravo podjetja. Nastop službe takoj.

Mali OGLASI

HISO z gospodarskim poslojem in nekaj zemlje prodam. Sebeborci 18, p. Martjanci. M-128

POZOR! Krojači, želite vedeti krojišče obleke iz malo materiala? Pošljite znamko za odgovor. Novak, Semeljci pri Osijeku. M-130

KUHINJSKO pohištvo, kompletno in šteditelj, prodam. Prešernova 8, Andrakovič, Murska Sobota. Ogled od 14. ure naprej. M-137

POSESTVO, 3 ha, vseh kultur in gospodarska poslopja, za 1 milijon 200.000 dinarjev prodam. Jože Skamlec, Pernica 31 pri Mariboru. M-138

PRODAM kompletno kuhinjsko pohištvo. Naslov v upravi lista.

KUPIM avtomobil Opel-Olympio 52 ali Opel-Record, dobro ohranjen. Ponudbe do 600.000 na upravo lista.

VINOGRAD v izmeri 40 arov, delno zlahtnega, ostalo izabelinega nasada, dan v najem. Stuhec, Logarovič 55. M-147

SVINJSKA HLEVA, nova, prodam. Naslov v upravi lista. M-141

HISO z gospodarskim poslojem, primerno za dve družini in 6 ha zemlje, prodam. Anton Puconja, Kamenščak, p. Ljutomer. M-142

GOSPODINJSKO pomočnico sprejme takoj družina v Ljubljani. Osebnih ali pismene ponudbe na naslov: Jezovšek, Cvetkova 6, Murska Sobota. M-145

SPREJMEMO DVA ZAVAROVALNA ZASTOPNIKA in sicer za zastop. G. Radgona in zastop. Bučkovič. Pogoj: popolna osemletka. Prejemki po Pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Interesenti naj vložijo ponudbe z življenjepisom na Zavarovalnico Murska Sobota, Titova 13, do 1. marca 1962.

V službo sprejemamo takoj večje število
KVALIFICIRANIH KLEPARJEV
IN VODOVODNIH
INSTALATERJEV

Plača po učinku, v skladu s Pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov. Ponudbe sprejema: Obrtno podjetje »Klepovod«, Maribor, Ulica talcev.

občini 27 gasilskih društev in skoraj vsa so delavna. Pred požari so obvarovala za 38 milijonov dinarjev premoženja.

V lendavski občini posvečajo požarni varnosti vso pozornost. Zato so sklenili, da bodo pregledali požarno-varnostne naprave po podjetjih, ustanovah, zavodih in šolah; večjo pozornost bodo nudili gasilskemu društvu pri izboljšanju gasilske mehanizacije, orodja in opreme; večkrat bodo predavali po šolah in vrtili primerne filme.

-EK

ZAHVALA

Ob nenadni smrti našega dragega očeta, starega očeta

IVANA KREFTA

se najiskrenejše zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali, darovali vence in dragega pokojnika pospremili na zadnji poti. Posebna hvala govornikom Rudiju Čačinoviču, Stanetu Frasu in Dragotu Kocmutu, zdravniku dr. Vekoslavu Prejacu, zastopnikom okrajnih, občinskih in lokalnih političnih oblastvenih forumov, zastopnikom organizacij, poštarjem, zastopstvu PGD Videm in lov-cem, mladinskemu pevskemu zboru »Silvira Tomasini« iz Radgone, pevskemu oktetu iz Radgone, godbi na pihala DPD »Svoboda« Radgona, Klubu za konjski šport ter vsem, ki so nam ustmeno in pismeno izrazili sožalje.

Videm ob Ščavnici, Maribor, Ljubljana 12. 2. 1962

Kreftovi

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR

Murska Sobota

proda motorno kolo Puch Tomos 175 ccm. Prednost do nakupa i-majo družbene organizacije in ustanove, po 14 dneh od objave imajo možnost do nakupa tudi zasebniki.

Obveščamo kmetijska go-spodarstva in zasebne pri-delovalce, da bomo odku-povali v času košnje večje količine SVEŽE LUCERNE in manjše količine SVEŽE CRNE DETELJE od vseh tistih pridelovalcev, kateri sklenejo z našim obratom predhodno pismeno pogod-bo.

Cene ugodne! Vsa podrob-na pojasnila prejmejo lah-ko interesiti vsak dopol-dan v pisarni obrata

AGROMERKUR v M. So-boti ul. I. L. Ribara 3.

ZAHVALA

Ob dolgi in težki bolezni nas je zapustil dragi mož, oče, brat in stric

MIRKO PLEŠOVNIK

upokojenec

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti, darovali vence, izrekli sožalje, nas tolažili in sočustvovali z nami. Posebna zahvala dr. Sedlačku za ves trud in požrtvovalnost v času njegove bolezni. Zahvaljujemo se tov. Budju za njegove poslo-vilne besede.

Zalujoči: žena Antonija, hčerka Anica, sestra Mica z družino, Milka z družino in ostalo sorodstvo

OBVESTILO

Otroški vrtec v Murski Soboti obvešča,

da lahko sprejmemo še nekaj otrok. Istočasno obveščamo, da sprejemamo na novo otroke od 2 in pol leta dalje.

Opomba: od 2 in pol leta naprej do 3. leta imajo prednost matere samohranilke. Starši, če želijo imeti vašega otroka preskrbljenega, se javite v otroškem vrtcu Murska Sobota, kjer dobite vse informa-cije.

Upravni odbor Zavoda za gojitev divjadi »Fazan« Bel-tinci, nazpisuje delovno mesto

TEHNIČNEGA VODJE

Pogoj: inženir agronomije oz. gozdarstva ali kmetij-ski oz. gozdarski tehnik z večletno prakso.

Plača po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov, sta-novanje bo preskrbljeno.

Pismene ponudbe z opisom dosedanjega dela in življe-njepisom pošljite upravi zavoda do 28. febr. 1962.

BLAGAJNIČARKE ADMINISTRATORKE

Pogoji: srednja ekonomska šola ali nižja strokovna izobrazba s 5 let prakse. Plača po pravilniku. Nastop službe s 15. marcem. Pismene ponudbe poslati na na-slov: Trgovsko podjetje »Ravenka« — Beltinci.

Obrtno komunalno podjetje Lendava, obrat Pekarna, prodaja javni dražba dne 18. 2. 1962 ob 9. uri

MEŠALEC ZA TESTO

v uporabnem stanju, kapacitete 160 kg. V kolikor se ne javi kupec, bo naslednja dražba dne 22. 2. 1962 ob 9. uri.

Pomanjkljiva požarna varnost

V lendavski občini ugotavljajo, da s sedanjo požarno varnostjo ne morejo biti zadovoljni. Zanj je predvsem slabo preskrbljeno v gospodarskih organizacijah, nič bolj pa ni tudi na šolah in v raznih ustanovah. S pregledi požarne varnosti v lanskem letu se je stanje nekoliko izboljšalo, vendar premalo. V zadrugah in po-slovnih enotah nimajo urejenih skladišč za lahko vnetljive tekočine, prav tako pa tudi potrebnih garaž za stroje.

V gospodarskih organizacijah sicer imajo skladišča in garaže, toda delavci kaj malo vedo, kako

naj postopajo, da ne bo prišlo do požara ali pa, če je že požar, ka-ko naj se ga ubranijo. Potemtakem bi bilo ob nameščenju ljudi na tako odgovorna mesta potrebno misliti na čuvaje, ki imajo v ta namen opravljen izpit. Zato bodo organizirali tečaj, na katerem se bodo čuvaji seznanili s svojimi nalogami. Tečaj bo organizirala občinska gasilska zveza, stroške pa bodo krila podjetja.

Gasilska služba v lendavski ob-čini temelji na prostovoljnem gasilstvu, razen v Proizvodnji nafte, kjer imajo poklicno in prostovolj-no gasilsko četo. Tako imajo v

Nezavarovani železniški prehodi postajajo čedalje pogostejše prizorišča prometnih nesreč, posebno tam, kjer prečkajo železnice bolj obremenjene

- iS -

A photograph of a railroad crossing signpost in a snowy landscape. The signpost features a triangular advance warning sign with two circular symbols, and a crossbuck sign above it. The background shows a snow-covered field and distant trees.

8 POMURSKI VESTNIK, 15. febr. 1962